

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 14

PRO KAREIVINIŲ LANGĄ

Rukšnaičio foto

Politikos apžvalga

ANTROJ ANGLŲ, PRANCŪZŲ IR ITALŲ KONFERENCIJOJ BUS SVARSTOMI ANGLŲ-VOKIEČIŲ IR ANGLŲ-SOVIETŲ DERYBŲ REZULTATAI

Per anglų, prancūzų ir italų konferenciją Paryžiuje buvo nutarta sušaukti antrąją konferenciją po Simono vizito Berlyne ir Edeno Maskvoje, kai būsena paaiškės. Nutarta šią konferenciją sušaukti Strezoje (šiaurės Italijoje), kad joje galėtų dalyvauti ir Mussolini, kuris iš Italijos neišvažiuoja. Konferencija bus balandžio 11 d. Šioj konferencijoje bus nustatytos bendros visų trijų dalyvių veikimo gairės, kaip išgelbėti Europą nuo karo pavojaus.

NETRUKUS BUS SUDARYTAS PRIEŠVOKIŠKAS BLOKAS

Spauda rašo, kad netrukus bus sudarytas Europos valstybių blokas, kuris bus antirevizionistiškas, t. y. prieš pokarinių sutarčių reviziją. Tuo jau savaimė šis blokas turės būti priešvokiškas, nes vokiečiai yra didžiausieji pokarinių sutarčių revizijos šalininkai ir dabar net sulaužė Versalės sutartį. Šiame bloke dalyvaus Prancūzija ir Sovietų Rusija, kaip bloko vadovės, vėliau Anglija, Italija, Čekoslovakija, Rumunija, Jugoslavija ir kitos valstybės, kurioms rūpi Europos taika. Tokiam blokui susidarius, Vokietija liks izoliuota. Dabar rengiamas šio bloko pamatas ir manoma, kad tuoj po Strezos pasitarimų ir Edeno vizito Maskvoje šis blokas bus sudarytas ir viešai paskelbtas. Mat, istorija pamokė, kad geriau iš anksto izoliuoti Vokietiją, negu vėliau karui kilus.

VOKIETIJA NEPRISIDĖS PRIE RYTŲ PAKTO

Per anglų ministerių vizitą Berlyne paaiškėjo vienas dalykas, kuris turės ir mums didelės reikšmės. Buvo paliestas Rytų pakto reikalas ir paaiškėjo, kad Hitleris prie Rytų pakto prisidėti nesutinka. Jis sutinka tik sudaryti su atskiromis valstybėmis dvišališkas sutartis. Taip pat Hitleris nesutinka prisidėti ir prie Padunojaus valstybių pakto, kuriuo norima užtikrinti Padunojaus valstybių saugumą ir Austrijos nepriklausomybę. Spauda dabar nurodo, kad Rytų pakto atžvilgiu būsena visiškai paaiškėjo. Todėl lieka tikėtis, ar visai atsisakyti nuo to sumanymo, arba jis įvykdyti be Vokietijos dalyvavimo.

TIK TURINT DIDELĘ KARO PAJĖGĄ GALIMA DERĖTIS SU VOKIEČIAIS — SAKO PRANCŪZAI

Prancūzų spauda, rašydama apie Berlyno pasitarimus, nurodo, kad ligšiolinis tarptautinių derybų metodas (būdas) dabar Vokietijai netinka. Prancūzų spauda pripažįsta, kad vokiečių atžvilgiu geriausias derybų metodas yra italų, arba, geriau pasakius, Mussolini, kuris savo derybose remiasi aktyvia karo pajėga. Europos valstybės, anot prancūzų spaudos, turi griežtai atsisakyti nuo bet kurio sienų keitimo ir, pasiremdamos savo jėgomis, išlaikyti griežtą liniją Vokietijos atžvilgiu.

PRANCŪZIJOS-SOVIETŲ RUSIJOS SĄJUNGOS IŠVAKARĖSE

Spaudos žiniomis balandžio pabaigoje prancūzų užsienių reikalų ministeris Lavalis važiuos į Maskvą. Sovietų Rusija dideliu susidomėjimu laukia šio vizito. Manoma, kad per šį vizitą bus sudaryta prancūzų-sovietų karo sąjunga. Ši didelė jėga bus, žinoma, nukreipta prieš vokiečių tikslus tiek prancūzų, tiek Rytų Europos atžvilgiu.

ITALIJA DIDINA SAVO KARIUOMENĘ

Dėl vokiečių organizavimo nuolatinės kariuomenės Italija irgi sustiprino savo kariuomenę. Šiomis dienomis buvo mobilizuoti visi gimusieji 1911 m. vyrai. Tuo būdu balandžio mėn. italai turės 560.000 vyrų kariuomenę. Tačiau į italų kariuomenę, nors ji yra labai stipri, žiūrima, kaip į apsaugos priemonę Europos atžvilgiu, o ne kaip į pasirengimą kariauti su abisiniečiais. Abisinijoje būsena jau ramesnė.

SVARBIOS SOVIETŲ RUSIJOS-ANGLIJOS DERYBOS

Pereitą savaitę Maskvoje buvo svarbios politinės derybos tarp Sovietų Rusijos ir Anglijos. Į šias derybas į Maskvą buvo atvykęs anglų užsienių reikalų viceministeris Edenas, kuris derėjosi su Litvinovu. Edenas Maskvoje buvo nuoširdžiai sutiktas ir priimtas Sovietų vyrausybės galvos Molotovo ir Stalino, su kuriuo buvo aptarta tarptautinė būsena. Anglų ir Sovietų spaudos žiniomis, tarp Edeno ir Litvinovo nebuvo jokio nuomonių skirtumo. Sovietų Rusijos tikslas išgauti anglų sutikimą Rytų paktui ir jos pagelba palaikyti taiką Rytų Europoje. Dabar minimam reikalui tik parengiama dirva. Per šias derybas buvo taip pat paliesti anglų-rusų santykiai ir pabrėžta, kad tie santykiai vis eina geryn. Paaiškėjo, kad iš Sovietų Rusijos pusės jokių kliūčių taikai garantuoti nėra ir kad svarbiausias sunkumas glūdi vokiečių nusistatyme.

SOVIETŲ RUSIJOS IR ČEKOSLOVAKIJOS POLITINIS IR EKONOMINIS BENDRADARBIAVIMAS

Šiomis dienomis tarp Sovietų Rusijos ir Čekoslovakijos pasirašyta prekybos ir laivininkystės sutartis. Sutartyje numatyta, kaip sutvarkoma abiejų valstybių piliečių reikalai, prekybiniai santykiai ir t.t. Šia proga Čekoslovakijos užsienių reikalų ministeris Benešas konstatavo, kad abi pusės nori taikos ir yra nusistačiusios dėl jos kovoti. Iš sovietų pusės nutodoma, kad čia yra naujas sovietų taikos politikos laimėjimas.

NAUJA LENKŲ VALSTYBĖS SANTVARKA

Šiomis dienomis lenkų seimas priėmė naują konstituciją, kuri iš pamatų pakeičia lenkų valstybės santvarką. Pirmiausia panaikinta seimo proporcingųjų rinkimų sistema, tai yra dabar partijos atstovų nerinks pagal savo narių dydį, bet atstovai bus renkami rajonais. Visos galios, pagal naują konstituciją, sukcentruotos valstybės prezidento rankose. Jis skiria ir atleidžia ministerius, sušaukia ir paleidžia seimą. Atsako jis tiktai prieš Dievą ir istoriją. Jokios kitos atsakomybės neturi.

SVARBUS LIETUVOS IR SOVIETŲ RUSIJOS EKONOMINIS SUSITARIMAS

Pereitą savaitę viešėjo Maskvoje mūsų prekybos delegacija su žemės ūkio ministru Aleksa priešaky. Delegacija susitarė su Sovietais visais ekonomiais reikalais. Dabar ūkio santykiai su Sovietų Rusija bus sustiprinti ir jau numatoma, kad Sovietai šiais metais pirks pas mus dvyk tiek produktų, negu pernai. Ir mes, žinoma, turėsime padidinti mūsų pirkimus iš Sovietų.

KAIP VOKIEČIAI PRANEŠINĖJA APIE KLAIPĖDOS VOKIETININKŲ BYLOS SPRENDIMĄ

Vokiečių spauda ir radio paskutinę savaitę be paliovos šmeižia Lietuvą dėl sprendimo Klaipėdos vokietininkų byloje. Vokiečiai pasakoja, kad pasmerkti visiškai nekalti žmonės, kad jie yra kankiniai, kurie pateko į „laukinių lietuvių“ rankas. Tilžėje net buvo išsišokimų prieš Lietuvos konsulatą.

Aplamai, visos Europos spauda laiko sprendimą teisėtą ir anglų spauda net piktinasi, kad vokiečiai šmeižia Lietuvą ir iškreipia šios bylos faktus.

BALTIJOS IR SKANDINAVIJOS VALSTYBIŲ ARTĖJIMAS

Švedijos sostinėj Stockholme buvo švedų-lietuvių, švedų-latvių ir švedų-estų draugijų susirinkimas, kuris virto manifestacija Skandinavijos ir Baltijos draugingumo idėjai skleisti. Buvo pareikšta, kad Skandinavijos ir Baltijos draugingumas ir bendras veikimas prisidės prie Europos vieningumo ir taikos.

LATVIŲ SPAUDA SMERKIA LENKŲ POLITIKĄ

Latvių laikraštis „Rīts“, rašydamas apie lenkų politiką Baltijos valstybėse, nurodo, kad lenkai savo nelemta politika gali daug žalos pridaryti ir todėl Baltijos valstybės turi būti atsargios ir vesti griežtai nepriklausomą politiką, veikdamos iš vien.

Leidžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balčiūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef. per Kar. Štabą 56 nr. KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

V. Aras

Būsena „belgiškesnė“ nekaip Belgijos

Kalbą apie mažą valstybę, kuriai gresia milžiniško kaimyno išiveržimas strateginiais tikslais, visuomet mini Belgijos pavyzdį, didžiajam karui prasidedant. Todėl visos panašios būsenos vadinamos „belgiškomis“. Yra tačiau valstybė, kurios būseną „belgiškesnė“ negu pačios Belgijos. Šitokia būseną, man rodos, tiktų vadinti „lietuviška“.

Belgiją likimas išspraudė tarp dviejų milžiniškų kaimynų. Lietuvai tenka kovoti dėl savo būvio tarpe trijų milžinų. Jeigu kaimynas, vykdydamas savo strategiskus planus, vieną kartą sulaužė Belgijos neutralitetą, tai Lietuvos neutralitetą kaimynai sulaužė jau kelis kartus. Jeigu prieškarinės Belgijos jėgos, prasidedant didžiajam karui, suvaidino milžinišką vaidmenį, tai mūsų kariuomenės vaidmuo būsimam kare bus dar didesnis.

Tai yra todėl, kad Lietuva didžiausioje Rytų Europos kryžkelėje. Per Lietuvą trumpiausi ir patogiausi keliai iš Vokietijos — į Maskvą, į Rygą, Taliną, Leningradą, kad „Drang nach Osten“ vykdytų. Per Lietuvą patogiausiai lenkams prasiveržt į jūrą, į Klaipėdą, Liepoją, Rygą. Iš Maskvos patogiausi keliai per Lietuvą į Berlyną ir Varšuvą (įvertinus Poliesės balas, geležinkelio ir vandens ribų situaciją). Visi šie keliai gausiai aplaistyti įvairių kariuomenių krauju 1918—20 metų laikotarpyje. Pagaliau, dar vienas kelias — iš Karaliaučiaus į Gardiną. Jei vokiečiams reikės kuomet nors išeiti į lenkų užpakalį, jie neis per Bobro ir Narevo pelkes, bet patrauks per Lietuvą.

1918 m. pabaigoj ir 1919 m. pradžioje bolševikų tikslas buvo įmesti revoliucijos ugnį Vokietijon, kur buvo tam labai patogi dirva. Bolševikai pasirinko, be abejo, trumpiausią kelią — per Lietuvą. Lietuvos vyriausybė gavo keltis iš Vilniaus į Kauną. Besikuriančios Lietuvos kariuomenės pirmieji savanoriai įstengė šį veržimąsi atlaikyti, sustabdydami bolševikus ties Alytumi, Jeznu, Kėdainiais.

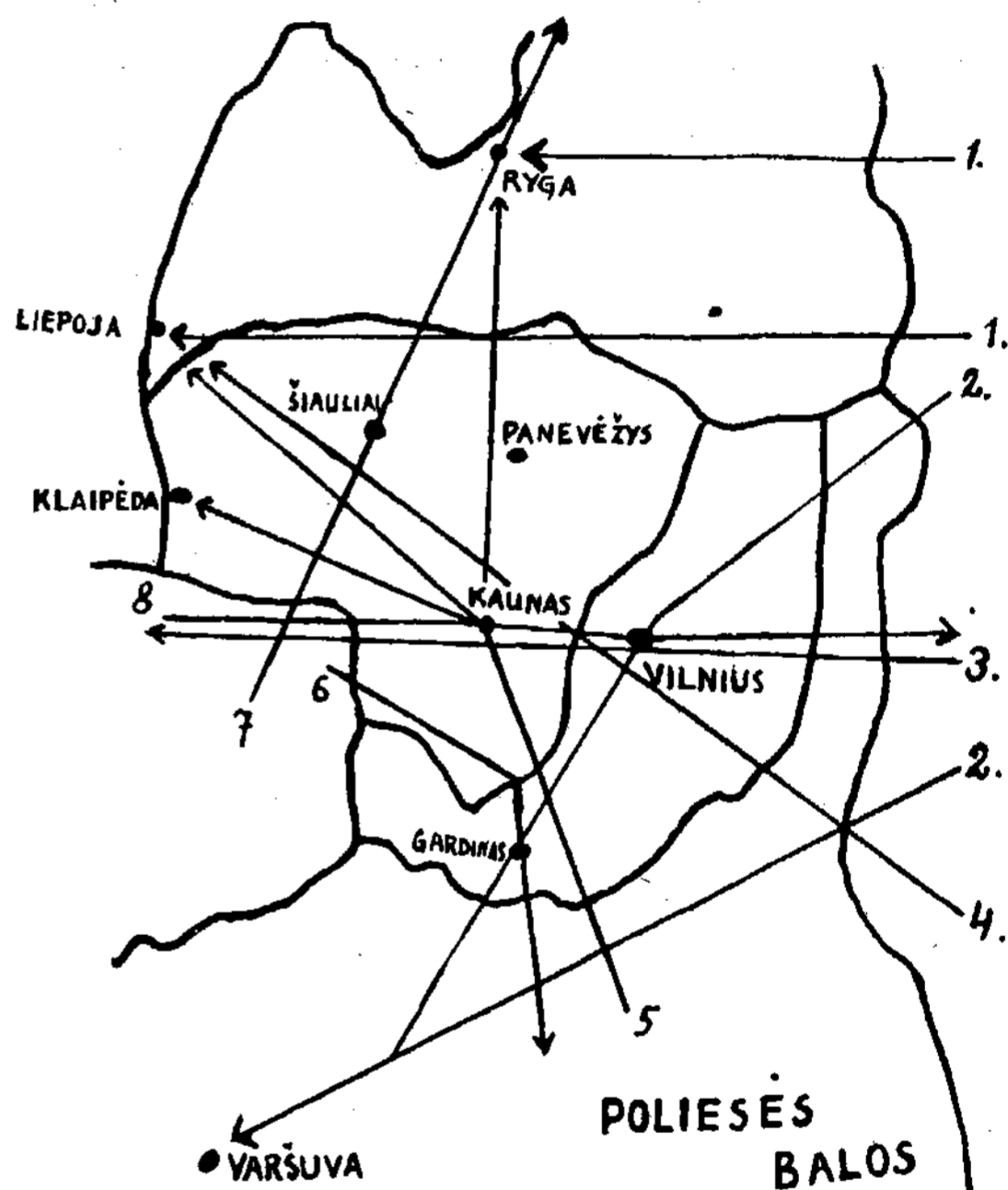
Šie savanoriai buvo labai negausūs, bet jeigu jų visai nebūtų buvę, kažin koks to viso būtų buvęs galas.

1919 m. gegužės mėnesį bolševikų veržimasis Lietuvoje sustabdytas. Lietuviai savo jėgas nukreipia Panevėžio link, kad, spausdami šią kryptimi, išvadotų šiaurės rytų Lietuvą ir padėtų bolševikų užlietam kaimynui — latviui. Panevėžys atvaduotas, lietuviai išveja bolševikus iš savo žemių ir iš dalies latvių žemių, pasiekia Dauguvą. Deja, lietuvių jėgos permažos, kad kartu veiktų ir Vilniaus kryptimi. Jau balandžio mėn. lenkai grobia beveik tuščią Vilnių. Iš Švenčionių, Turmonto bolševikai traukiasi, vengdami lietuvių supimo. Į tuščią vietą įeina lenkai. . . Jie išnaudoja lietuvių laimėjimus prieš bolševikus, kad grobtų lietuvių žemes.

Tuo tarpu vokiškos Bermondto gaujos žygiuoja Rygos ir Talino link. Jų kelias, žinoma, vėl per Lietuvą. Kryptis: Tilžė — Šiauliai — Ryga.

1919 m. lapkričio mėnesį lietuvių kariuomenė karštai kaudosi su bermontininkais, kol Radviliškio laimėjimas priverčia pilnus puikybės vokiečius pulti santarvės misijai po kojomis, maldaujant išgelbėti nuo lietuvių ir latvių keršto.

1920 m. liepos pradžioje bolševikai pradeda savo didįjį puolimą į Lenkiją. Puola, žinoma, patogiausiu keliu — per Lietuvą. Taikos sutartis ir sustiprėjusi

1. Rusų veržimasis į Latvijos uostus. 2. Rusų veržimasis į Lenkiją. 3. Rusų veržimasis į Vokietiją. 4. Rusų veržimasis iš pietinių sričių į Liepoją. 5. Lenkų veržimasis į Lietuvos ir Latvijos uostus. 6. Patogiausia vokiečių kariško žygio kryptis išeit lenkams į užpakalį. 7. Vokiečių veržimasis į Pabaltijo valstybes. 8. Pagrindinė vokiečių veržimosi kryptis į rytus.

Lietuvos kariuomenė verčia bolševikus per daug giliai Lietuvon neiti. Jie pasitenkina Vilniaus — Gardino linija.

Tam, kuris netingi pagalvoti, ši trumpa istorinių įvykių apžvalgėlė daug ką pasako. Jeigu nenorime būti svetimų batų mindomi, turime turėti stiprią (savo masu) ginkluotą jėgą. 1919 metų pradžioj bolševikai nebūtų veržęsis Lietuvon, jei būtų žinoję, kad Lietuvoje yra stipri ginkluota pajėga. 1919 metų vasarą nebūtų plėšikai—vokiečiai kėlę kojos Lietuvon. Jei Panevėžio operacijos metu Lietuva dar būtų turėjusi porą batalionų veikimui link Vilniaus — lenkai nebūtų Vilniun lindę.

Stipri Lietuvos kariuomenė reikalinga žmonijos gerovei

Didžiųjų kunigaikščių laikais niekas nedrįso vesti savo kariuomenių per Lietuvą. XVIII amžiuje, kai Lietuvą valdė netvarkingi lenkų šlėktos, kurių kariuomenė buvo netvarkinga ir nedrausminga, Lietuva buvo vadinama užėigos namais, nes Lietuvoje visokios kariuomenės (švedų, prūsų, rusų, lenkų) rinko sau rekrutus, pinigus, maistą. XIX amžiuje, kai Lietuva buvo rusų caro ir vokiečių kaizerio valdoma, lietuvių kraujas buvo liejamas Kaukaze, Balkanuose, Mandžūrijoje, Austrijoje, Prancūzijoje. Lietuviai vergavo.

1812 metais prasidėjo karas tarp Vakarų ir Rytų Europos. Vakarų Europos vadas (Napoleonas), be abejo, pasirinko trumpiausią kelią — per Lietuvą. Svetimų batų mindomi, lietuviai pasipriešint, ar bent nukreipt šias kariuomenes kita kryptimi, negalėjo, nes jie vergavo.

1914 metais rusų kariuomenė, puлдama Vokietijon, vėl eina patogiausiu keliu — per Lietuvą. 1915 metais didžiojo vokiečių—austrų puolimo vienas iš dviejų svarbiausių kelių vėl per Lietuvą. Šio puolimo metu sunaikinamos tvirtovės (Kaunas, Gardinas), kuriomis buvo mėginta šis kelias apsunkinti. Didysis kelias per Lietuvą pasidaro dar laisvesnis. Juo gausiai naudojosi 1918—20 metais įvairios kariuomenės, kol galutinai tikrasis šios kryžkelės šeimininkas — lietuvis neįgyja čia lemiamo vaidmens.

Ištieskime pasaulio žemėlapi ir paieškokime kitos tokios opios vietos, kaip Lietuva. Nerasime.

Anaiptol, lietuviui nėra ko būgštauti tokioje padėtyje apsigyvenus. Tautos, kurios be pavoju gyvena, darosi tingios, apsileidusios. Tos gi tautos, kurios įpranta nuolat kovoti ar tai su gamta, ar tai su nedraugiškais kaimynų siekimais, kurios nuolat jaučia pavoju netekt laisvės ir duonos — tos tautos kovoje auga, stiprėja, virsta milžiniais. Kai XIII amžiuje Lietuvai pradėjo grėsti visokeriopai pavojai, lietuviai susivienijo ir, atkakliai kovodami, įgijo milžinišką reikšmę Europoje. Ir šandie, be abejo, nuolatiniai pavojai nesusilpnins Lietuvos, bet išaugins ir Lietuvos milžiną kultūroje, moksle, mene, ekonomikoje.

Vokiečiai savo himne nuolatos kartoja: — „Vokietija daugiau negu viskas pasaulyje“. Šovinistas vokietys sutiks, kad visas pasaulis būtų sunaikintas, jei tai Vokietijai naudinga. To negalima pasakyti apie lietuvius.

Lietuvis niekuomet nepritaria imperialistiškiems (grobūniškiems) tikslams. Tačiau lietuvis žino, kad geriausiai žmonijos gerovei patarnaus tuomet, kai savo stipria kariuomene jis suvaldys savo kaimynų grobūniškus apetitus ir tvirtai stovės svarbiausios Rytų Europoje kryžkelės sargyboje. Jei lietuvis leis save praryt, — savo milžiniškų kaimynų vistiek nepasotins, tik padidins jų apetitus.

Kol Lietuvą gina stipri kariuomenė, visokios kariškos grobūnių kombinacijos Rytų Europoje be galo apsunkintos.

Svarbiausia Rytų Europoje kryžkelė yra reikalinga kiekvienam grobūniui, kaip bazė tolesniam puolimui bet kuria kryptimi. Grobūnis žino, jei šios kryžkelės nebus galima pagrobti vienu žaibingu smūgiu karo pradžioje, — tuo pačiu ši kryžkelė atiteks į jo priešų rankas ir jos teikiama patogumai bus pavartoti prieš jį patį. Tad kiekvienas Lietuvos kareivis daug daugiau reiškia pasauliniame kare, negu, sakysim, Vokietijos ar

Daugiau draugiškumo ir pastabumo

„Kario“ Nr. 13 ats. jaun. pusl. Pr. Kunca straipsnelyje „Meskim blogus įpročius“ nurodė, iš tikrųjų, blogą įprotį — senųjų kareivių mėginimą pajaukti savo jaunesnius ginklo draugus. Tuo reikalu noriu išsitarti ir aš.

Į mūsų kariuomenės dalis atvyksta jauni vyrai karinės prievolės atlikti (per metus po du kartu). Dalyse tarnaujant, susidaro trys grupės: jaunieji kareiviai — naujokai, jaunesnieji kareiviai ir senieji kareiviai. Visais kitais atžvilgiais minėtos grupės viena nuo kitos beveik neskiriamos. Išimtys daroma tik mokant. Bet, pažvelgus giliau, ir pačiam perėjus per tas grupes, matyti daug šalintinų dalykų.

Nekalbant, kad senesnieji jaunesniesiems darosi įkyrūs, skriausdami juos, įvairiai pravardžiuodami, tenka nusiskusti, kad prie to prisideda ir žemesnieji kareivių viršininkai — skyrininkai, būrininkai ir be to, kiek man teko pastebėti, ir liktiniai, nors jų pareiga būtų sudrausti, pamokyti. Nesakau, kad tai daro visi.

Toliau, pas mus nuo seno yra įsigyvenęs paprotys, kad jaunesniesiems kareiviams — naujokams duodami atlikti visi darbai, ypatingai prastesnieji „juodieji“ darbai, kada tuo metu senieji tinginiauja ir turi progos iš jų šaipytis.

Tuo reikalu turėtų susidomėti aukštesnieji viršininkai ir neleisti vieni kitų skriausti.

Be to, karių tarpe yra išgalėję įvairūs keikimai. Keikiasi eiliniai, keikiasi viršininkai ir t.t. Tie biau rūšis įpročiai iš mūsų tarpo turi būt išrauti iš šaknų.

Toliau, prieš paleidimą į atsargą, kareivinėse ir už jų tik ir girdėti šūkiu „važiuojam“. Brangūs kariai! argi mes bausmę kalėjime atliekame, argi mes atliekame nereikalingą pareigą, kad mūsų lūpuose skamba minėti šūkiu. Reikėtų džiaugtis, kad jaunuoliui likimo lemta būti savo kariuomenės nariu. Kariuomenėje pragyventos dienos turi mumyse likti gražiausiu atsiminimu.

Į karių eiles patenka įvairių pažiūrų ir įsitikinimų žmonių, jų tarpe ir priešvalstybinio gaivalo, kuris, nors ir neviešai, nes bijo bausmės, kelia karių tarpe neapykantą ir pesimistišką nuotaiką, skleidžia įvairius gandus, žemina valstybės ir kariuomenės garbę ir t.t. Dažnai tokie nenaudėliai praeina viršininkų nepastebėti ir nepatenka į teisingumo rankas. Mūsų pareiga būti budriem ir sekti savo tarpe įvairius įtartinus tipus, ir ką nors pastebėjus, neatidėliojant pranešti savo tiesioginiam viršininkui. Tos pačios pareigos turi laukti mūsų ir grįžus į atsargą.

Grand. A. Steponavičius

Rusijos kareivis. Jei vokiečiai manytų užpulti rusus, jie apskaičiuotų, kiek rusai gali išstatyti divizijų, bet, kai skaičiuotų Lietuvos pajėgumą, jie įvertintų kiekvieną kuopą ir kiekvieną būrį, nes puikiai žino, kad tie būriai svarbiausiam momente (karo pradžioje) gins pačią opiausią karo teatro vietą. Tokių pat išvadų prieitume, jei apsvaistytume kitokių karų atveju Lietuvos kaimynų galimybes.

Tad, net norėdami išsaugot savo neutralitetą, turime turėti savo mastu stiprią ginkluotą pajėgą.

Ar darbas tinkama pabauda?

Drausmės baudimo taisyklės, be kitų drausmės pabaudų, numato ir paskyrimą be eilės į darbus iki 8-nių kartų. Ši pabauda kariuomenėje žemesnių viršininkų ypač yra praktikuojama. Jaunieji kareiviai daugiausia šia pabauda baudžiami; eiliniam dažniausiai ji jau nebetaikoma. Bet ar darbas yra tinkama drausmės pabauda?

Bausmė arba šiuo atveju vadinama drausmės pabauda, kaip mano baudžiamosios teisės teoretikai, yra piktenybė nusikaltėliui už jo nusikaltimą ar nusizengimą. Toji piktenybė gali būti fizinė arba morališka. Darbas būtų fizinė piktenybė. Užtat, atrodytų, kad ji visai tinkama. Juk ką reiškia nusizengėliui pastaba arba papeikimas, kad ir viešas, jei jis su tomis pastabomis ir papeikimais apsipranta. Tada tokiame tenka taikyti kitos pabaudos, kurių drausmės baudimo taisyklės numato. Bet, nežiūrint į tai, iš drausmės baudimo taisyklių darbas, kaip pabauda, reiktų išbraukti ir štai dėlko:

1. Karinis parengimas vyksta valdžios lėšomis, todėl kiekviena minutė brangi. Juk tik vieno kareivio parengimas valstybei kaštuoja stamboką sumą, tat ką bekalbėti apie visą kariuomenę. Už tai karinis parengimas reiktų taip sutvarkyti, kad duotų kuo geriausių rezultatų — kad iš šitos mokyklos išeitų kuo daugiausia gerai parengtų kareivių. O skyrimas į darbus be eilės ypač pakerta kai kurių jaunų kareivių karinio rengimosi darbą, ypač specialiose dalyse, kur kareivis turi daugiau padirbėti, pasimokyti. Čia pasitaiko labai daug, ypač silpnesnių, kareivių, kurie niekad negali baigti dirbti „be eilės“. O jeigu dar prisideda „iš eilės“, tai ir gaunami nuolatiniai darbininkai.

Suprantama, tokie kareiviai niekad nepasivys moksle, ypač gabesnių savo draugų, nes kai kiti turi rankose statutą, pamokų užrašus ar kokį nors vadovėlį, šie be eilės ką nors dirba. Ir vėl per pamokas, suprantama, jie nesusigriebia — „ką vadiname trajektorija“, ar — „kokios sargybinio pareigos“ — ir vėl skyrininkas — „be eilės“ ir „be eilės“. Ir taip kasdien tokie dirba be jokios pertraukos, nes tas „be eilės“ krinta ir krinta ant jų, kaip nelaimės rykštė.

Bet pagaliau skyrininkas „pavargsta“ ir nustoja ant jų kritęs „be eilės“ lietus. Ir žiūrėkite, gabesniems kareiviams išėjus į mokomąsias kuopas, pirmiau buvę „beeiliniai“ jau prasimuša į pirmutinius ir lieka kuopų pavyzdžiais. Jie ir statutus, ir specialybę, ir rikiuotę, ir veik viską geriausiai žino.

Ir kai teko paklausti porą tokių, jau dabar beveik geriausiai išlaikiusių eilinio specialisto egzaminus, kodėl anksčiau moksle buvo taip apsileidę, jie atsakė: „Juk mes tada dirbom „be eilės“ ir „be eilės“, ir neturėjom kada mokytis“. Ir vienas toks, juokdamasis, pasakoja: kai anksčiau skyrininkas klausdavo — „kas nežino?“ — atsakydavau — „aš“, o kai dabar skyrininkas klausia — „kas žino?“ — taip pat atsakau — „aš“. Ir tai tikra tiesa.

2. Darbas-pabauda atgrasina kareivį nuo betkokių darbo. Juk kiekvienam, iš šalies žiūrinčiam, neišsiaiškinsi ar čia tik darbą dirbi ar pabaudą atlieki. Ir tikrai kariuomenėje jau į kiekvieną darbą daugelio pradėta žiūrėti kaip į bausmę ir stengiamasi nedirbti, o tik

prasimuliuoti. Tai, žinoma, labai nesveikas reiškinys, bet čia daug prisidėjo ir tai, kad kariuomenėje darbas drauge yra darbu, ir bausme. Kadangi jokia bausmė garbės neteikia, tai ir darbas nejučiomis netenka garbingo atspalvio.

3. Žmoniškumas reikalautų, kad kareiviai, atlikdami karinę prievolę, taigi, atvykę mokytis tėvų kraštą ginti, būtų maždaug visi lygiai apsunkinti ūkio darbais ir lygiai turėtų laiko kariniam pasirengimui. O kai atsiranda „chroniškų“ darbininkų „be eilės“, darbas ne visus lygiai paliečia ir ne visi turi lygiai laiko mokytis.

Išvadoje tenka pabrėžti, kad ūkio darbus, kaip bausmę, iš drausmės baudimo taisyklių reiktų išbraukti, nes ši bausmė: 1) mažiau gabiesiems kareiviams atima daug laiko, 2) pačiam darbui atima garbingą atspalvį ir 3) ne visiems lygiai paskirsto patį darbą. O drausmės pabaudų ir be šios užteks.

P r i e r a š a s: Šioje vietoje nereiktų daryti aliuzijos į tai, kad dar jokia teisės praktika neišbraukė darbų, atliekant ilgesnio laiko bausmes, — ir net sunkių darbų. Į kalėjimus nusikaltėliai eina tik bausmes atlikti — be darbo jų nelaikysi, o į kariuomenę eina tik mokytis ir dargi mokytis valdžios lėšomis. Tad būtinas darbas reiktų taip paskirstyti, kad mokymas nenukentėtų. O bausmių, jei nepakanka dabartiniame statute numatytų, galima rasti ir daugiau ir dargi geriau veikiančių.

Gr. J. Jasiukevičius, dipl. teis.

Ryšinių uždavinys Nr. 4

Pastabos.

Šį kartą teks pagalvoti, kaip sutvarkyti techniškus ryšius stabdo-

mose kautynėse. Stabdymas panašus į puolimą, su tuo tik skirtumu, kad čia riba nuo ribos einama ne

pirmyn, bet atgal. O iš kitos pusės, stabdymas panašus ir į gynimąsi, nes eilinės pasipriešinimo pozicijos organizuojamos ginamųjų kautynių taisyklėmis. Dėl to ir ryšių tvarkymas bus panašus iš dalies į ginamųjų ir iš dalies į puolamųjų kautynių ryšių sutvarkymą. Ypatingų sunkumų su ryšiais stabdomose kautynėse nėra, dargi kiek lengviau, negu puolamose kautynėse.

Eilinėse pasipriešinimo pozicijose tlf. ryšiai galima duoti net ir iki kuopų (bent į vieną ar dvi kuopas); paprastai, tos linijos bus neperilgiausios ir jeigu tik bus laiku pasakyta telefonistams, kada nusiimti, jie visuomet gali suspėti atsitraukti kartu su pėstininkais. Tik tais atvejais, jeigu linija būtų ilga ir eitų lygiagrečiai su frontu, tuomet jau tektų nuo tlf. ryšių atsisakyti ir pasitenkinti antraeilėmis ryšių priemonėmis.

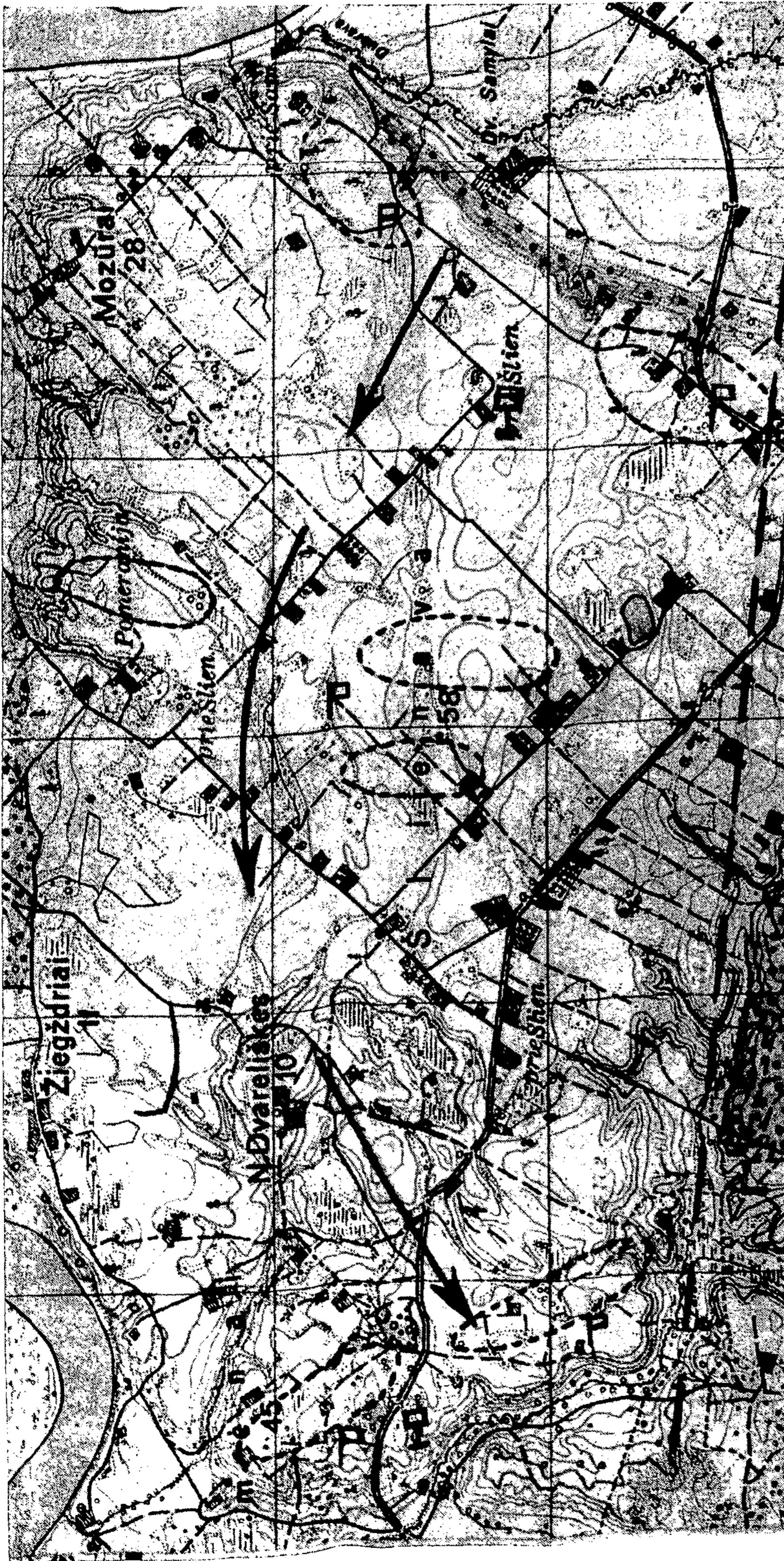
Stabdant, taip pat kaip ir puolant, tlf. priemonės teks padalyti į dvi dalis ir su jomis pakaitomis įrengti ryšius eilinėse pasipriešinimo pozicijose. Svarbesnėse, patogesnėse tų eilinių pasipriešinimo pozicijų, paprastai, spiečiama daugiau ginamųjų priemonių, o ne taip patogiose mažiau priemonių. Šiose svarbesnėse pozicijose ryšių sutvarkymas bus panašus į ginamųjų kautynių ryšių sutvarkymą, o antraeilės pozicijos — su svarbesniųjų pozic. TC bus surištos viena kuria priemone; žinoma, jei pakanka priemonių, reikia dubliuoti ir antraeiles kryptis.

Be to, stabdomose kautynėse reikia gerai atsiminti vienas dalykas, būtent: grandžių darbą taip sutvarkyti, kad joms joku būdu netektų linijų nuimti į priešakį; kodėl? — suprantama visiems.

Uždavinį sprendami naudosimės tokia b-no ryšių būrio sudėtimi:

Būrininkų	1
Centrinių grandžių	1
Lengvo kab.	4
VOS	4
Šunų postų	1

Būrininkas vadovauja ryšių būriui, priklauso b-no adjutanto ir pagal jo bendrus nurodymus sprendžia visus techniškus ryšių sutvarkymo klausimus.

Uždavinys

Balandžio 6 d. 8 val. Samyluose b-no adjutantas, pasiūkęs būrininką, suteikia jam šių žinių iš operat. b-nui įsak. (žemėl. 1:25000, Pažaislis):

1. Priešui daug gausingesnėmis jėgomis spaudžiant, mūsų pulkas gavo uždavinį stabdyti priešą kairiajame Nemuno krante, traukiantis V forto link.

2. Mūsų I b-nas bus pirmame ešlone iš kairės; jam duotas uždavinys stabdyti priešą bare: iš kairės Nemunas, iš dešinės II b-nas, su juo skiriamoji: Vaišvydavos miško šiaurinio iškyšulio šiaurinis pakraštys ir toliau į rytus vieškelis link Samylų (II b-nui).

3. Eilinės pasipriešinimo pozicijos:

I — Nemuno slėnio šlaitai ties Samylų dvarų ir Samylų kaimu,

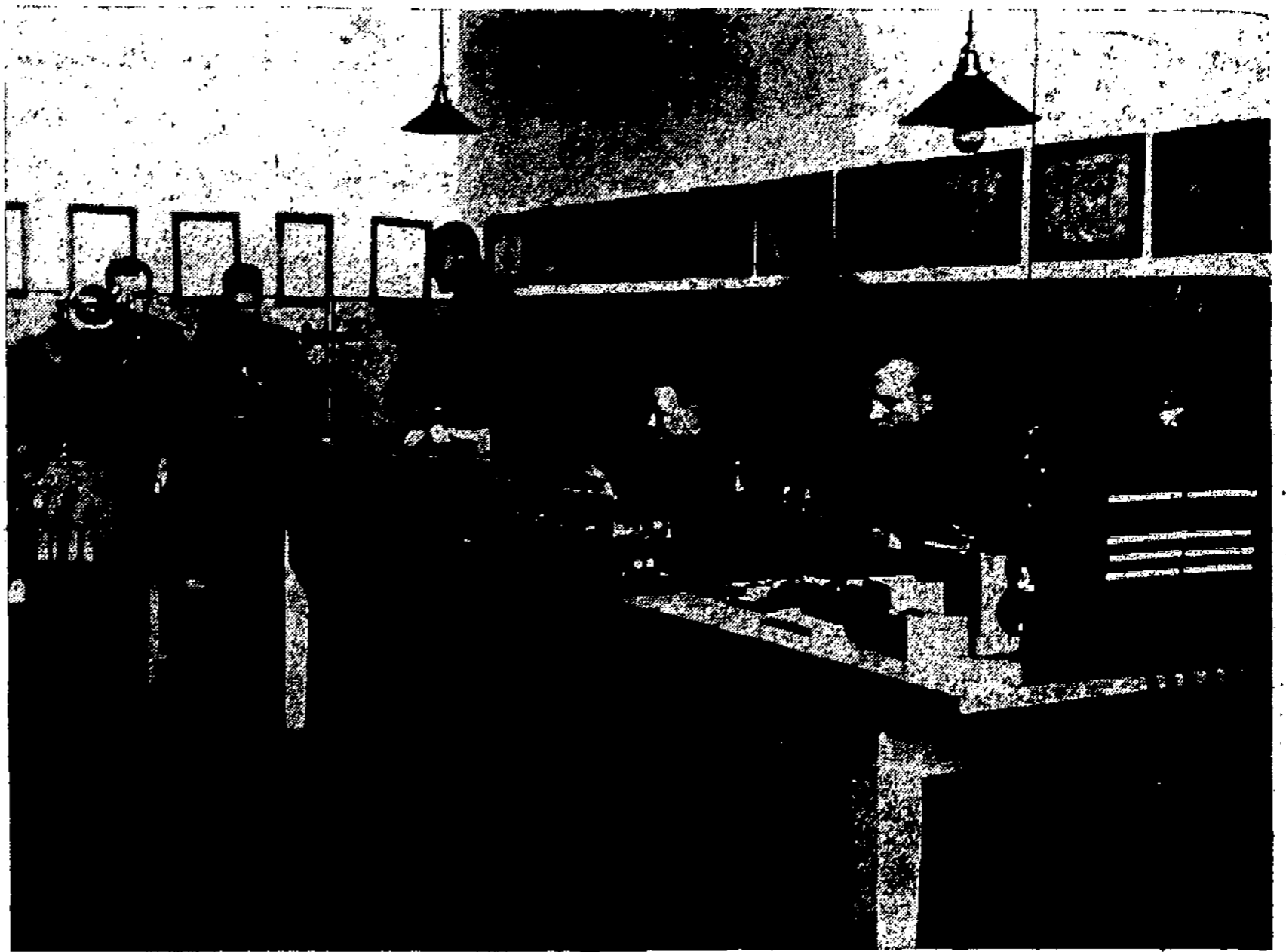
II — a. 66,0 (ties parašu „Pomeranija“), parašo „Šlienava 58“ skaitmuo „58“, kryžius prie vieškelio apie 1 km į pietus nuo „58“,

III — upelio Žaisa rytinis šlaitas.

4. I pasipr. poziciją užims 1 ir 2 kuopos, II pozic. 3 kuopa. 1 k. iš dešinės; jos su 2 k. skiriamoji: dv. Samylai 2 k.

5. Atsitraukimo planas: 1 ir 2 kuopos trauksis sparnais ir užims III pasipr. poziciją tokia pat tvarka, kaip ir I pozic.; tarp jų skiriamoji: vieškelis 2 kuopai; 3 k. trauksis dešiniuoju sparnu ir užims poziciją užpakaly 1 ir 2 kuopų ties a. 66,7.

6. I ir II pasipr. pozicijas užimti iki IV. 6 d. 12 val. Atvirose

Ryšių bataliono technikos dirbtuvės telefonų skyrius

vietose trauktis neprisilūpdžiant priešo arčiau kaip 500 m. III pozicijoj laikytis iki atskiro įsakymo.

7. Vadovietės. Pulko vado: Vaišvydavos miško šiaurinio iškyšulio šiaur. rytų kampe, o vėliau dv. Vaišvydava.

I pasipr. pozic.: b-no vado — prie parašo „prie Šlien“; 1 k. — keturių kelių kryžkelė, kuri apie 300 m į šiaurę nuo dv. Samylai; 2 k. — Samylų kaime, apie 800 m į pietus nuo b-no vado VV.

II pasipr. pozic.: 3 k. — apie 300 m į šiaurę nuo raidės „e“ parašo „Šlienava“.

III pasipr. pozic.: b-no vado — Žaisa upelio krante prie vieškelio iš pietų pusės; 1 k. — atskiras vnk., kuris apie 500 m į vakarus nuo a. 77,2; 2 k. — apie 300 m į šiaurę nuo b-no vado VV; 3 k. — a. 66,7.

Sutekęs būrininkui šių žinių, adjutantas liepė jam parengti ryšių planą.

Reikia parašyti:

Ryšių planas (§§ Ryšiai ir transmisijos) su schema ir būrininko atiduotas būriui techniškai įsakymas.

Sprendimus siųsti „Kario“ redakcijai iki balandžio 23 d.

Ryšių bataliono technikos dirbtuvės mechanikos skyrius

Sapnuojas poligonas...

Karšta saulutė, vėjas
Sniegų pusnis nurijo... —
Pavasaris atėjo,
Visa gamta atgijo!..

Pilkuos rajono uosiuos
švilpauti ėmė špokas... —
Sapnuojasi sapnuose
Ir Rukla ir Tartokas...

Sapnuojas sraunus Neris,
Jo bangos deimantinės...
Sapnuojas tankai, bėriai...
Manevrai ir kautynės...

Sapnuojasi lėktuvai,
Besprogstančios granatos...
Tai kaip gi būsim ramūs
Pilkuosiuos kazematuos?!...

Gaižiūnų poligono
Ach, kaip mes pasiilgom!.. —
Et, neliūdėki, Jonai, —
Juk greit ten vėl nuslinksim!

Jon. Šiožins

S. LAUCIUS

Garsinė pulko gyvenimo apžvalga

Septynių paveikslų pabiros

DALYVAUJA: apžvalgos vedėjas, grandinis, virėjas, raštininkas, korespondentas — poetas, du šauliai, Marytė, žvalgas, Onytė ir jos kaimynas ir kt. Apžvalgos vedėjas pranešinėja šiapus uždangos, kuri po kiekvieno paveikslo nuleidžiama. Scenos dugnas baltas, kaip kino ekranas. Sumanios režisūros kūrybai čia platu vietas, dėl to netenka varžytis. Jumoristinis veikalėlio atspalvis leidžia pakankamai laisvai elgtis su pastatymu ir veikėjų charakteristika.

I

Grandinio išventinimas

VEDEJAS.

Mes pulko apžvalgą gyvais paveikslais rodom
Su pamokom, su rūpesčiais ir godom.
Prie šautuvo, kulkosvaidžio, prie kardo
Gyvenimas pulke per kiaurą dieną verda.
Kiekvienas pašauktas tėvynę ginti mokos.
Karys budėtojas išeina iš naujoko.
Kaip valandos čia slenka nenuobodžios,
Jūs pamatysit ir išgirsit žodžiuos.

*Uždangai pakilus, tvirtu žingsniu išeina grandinis,
pasisuka publikos pusėn ir sušunka: „Sveiki, vyrai!“
Keliolika balsų iš salės atsako: „Sveikas, tamsta!“*

GRANDINIS.

Baigiau aš vakar mokomąją kuopą.
Šiandien, eilini, mano jau valia!
Už pažangą ir karo mokslą stropų
Apdovanojo aukso juoste.

VEDEJAS.

Prašau. Nuo vakar vyras jau grandinis!
Tvirti pečiai ir buivolo krūtinė.
Nuo vieno žingsnio šventa žemė dreba.
Daugiau tokių! Tad priešui tikras grabas!
Jo pakėlimas taip sau nepraėjo.
Štai pirmas eina sveikinti virėjas.

VIRĖJAS.

Valio! Tave, Petreli, sveikinu!
Šiandien riebesnį kąsnį taikinu...
Tikiuos, kad per tarnybą uoliai
Tu į viršūnę kopsi šuoliais.

SANITARAS.

Nors aš žmogus iš medicinos personalo,
Bet ranką savo sveikindamas duodu
Ir pažymiu, kad iki mokslo galo
Kulnų neteko tepti jodu.

RAŠTININKAS.

Sveikinu tave, Stropaiti, ir linkiu viso geriausio!
Pasisekimo tarnyboje, gyvenime ir... prie gražio-
sios lyties! Aš, kaipo rašto, knygos ir mokslo
žmogus, tik tau vienam pasakau, jog kiekvienas
doras karys savo kuprinėje nešiojasi generolo
antpečius. Žinoma, tatau nereikia suprasti, reališkai,
apčiuopiamai, bet simboliškai...
Taigi, dar kartą linkiu ilgiausių metų ir spaudžiu
tavo tvirtą, vadovaujančią ranką.

*Visi viens po kito reikšmingai kosteli ir trina del-
nais. Grandinis nežino, kas daryti.*

ŽVALGAS.

Kas čia darosi aplinkui!
Kur pažiūri — viršininkai.
Tas pirmuoju, tas antruoju.
Ei, vyručiai, marš į koją!
Pataisysim blogą ūpą.
Sveikas, Petrai! Oi, oi, oi,
Nuo kalbų sukepo lūpos,
Bet suvilgysim tuoj...
Laukia šnypščiantis alus.
Nulaužysim pirštelius.
Juk alaus ir gero sūrio
Pulko krautuvė tik turi.
Apšlakstysime auksinę...
Vyrai, neškime grandinį!

Šaukdami valio, visi išneša grandinį ant rankų.

II

Poeto lopšinė

VEDEJAS.

Daug mūsų žemėje priviso
Poetų ir korespondentų.
Už vieną atiduotum visa,
O antras nevertas nė cento.
Labiau jie domisi žvaigždynais,
O pulko nuotaikos nežino.
Štai tokį vieną tarp karių
Aš jums parodyti turiu.

*Uždangai pakilus, ateina svajingas, susimąstęs poetas
ir, atsisėdęs prie stalelio vidury scenos, pradeda de-
klamuoti.*

POETAS.

Žvaigžde mano, žvaigžde šviesi,
Ieškau tinkamo pavėsio,
Ieškau plunksnai įkvėpimo,
Ir bematant miegas ima...
Mėlynakės svajonėlės,
Su šilkiniais sijonėliais,
Tokios lengvos, tokios grakščios,
Bet širdy palikot rakštį...
Pernai parašiau į „Kari“
Ir rašytoju padarė.
Išsisėmė mano jėgos:
Aš skaitau, kareiviai miega...
Rimams žodžių ima stigt.
Reikia valandą primigt...
Naktį šviesią, naktį tylią
Lylia, lylia, lylia, lylia...

Sukniumba ant stalelio ir užmiega.

VEDEJAS.

Užmigo vyras, tik garbės
Žvaigždė negėsta sidabrinė.
Jei šis žmogelis padirbės,
Nesutroškins jausmų milinė.
Nutilo apie mus „Karys“:
Žinių korespondento laukia.

Bet puikiai moka šaukštu jis
 Nuo viralo graibyti taukus...
 Miegoki miegu milžinų
 Ir saldžiai viziją sapnuoki.
 O mes pritrūkome dainų,
 Visas pasenusias išmokę.
 Užmigo vyras. Neblogai
 Jis pats, kaip matote, vaidina.
 Ar žodžio krizė truks ilgai,
 Mes, atsiprašome, nežinom.
 Čiučia liūlia a, a...

Scena pamažu temsta. Uždanga nusileidžia.

III

Širdis ir plieno plunksna

VEDEJAS.

Štai antras pulko pistoletas,
 Širdžių žinovas ir poetas.
 Lakioja vakare aukštai.
 Marytę myli jis karštai.

Uždangai pakilus, įeina raštininkas Plunksnelė.

PLUNKSNELE.

Ak, Maryte, mano miela,
 Laukiu aš tavęs seniai.
 Sužavėjai mano sielą,
 Glamonėdama švelniai.
 Platų laišką parašiau —
 Pasimatymo prašiau.
 Vienas vargsta su statutais,
 Antras mokos vakarais,
 Trečias valo plieno tūtą,
 Kad pataikytų gerai.
 Aš vedžioju plunksnele,
 O paskui su panele.
 Miesto lėlės ir šokėjos
 Visos limpa prie manęs.
 Pasivalgęs, paviešėjęs,
 Glostau garbanas švelnias.
 Linksta galvos ant peties
 Lapės, ūdros ir katės.
 Mergužėle mano miela,
 Laukiu aš tavęs seniai.
 Sužavėjai mano sielą,
 Glamonėdama švelniai.
 Saulė be tavęs tamsi...
 Mylimoji, kur esi?

MARYTĖ (už scenos).

Be reikalo svajoji tu:
 Aš vaikštinėju su kitu...

PLUNKSNELE.

Mergužėle, papaikai!
 Su manim trumpi juokai...

MARYTĖ.

O, Antanėli, nér ko pykti.
 Laisvai aš pasirinkt galiu.
 Kodėl negali man patikti
 Su gero šaulio ženkleliu.

PLUNKSNELE.

Bet aš raštinėj dirbu.
 Ponai būsime abu...

MARYTĖ.

Ilgai, Antanai, silpnabūdi,
 Aš laukiau tavo pažangos.
 Visi prie mokslo knygos budi
 Ir stumiasi be atvangos.
 Stasys iš keturių išlaikė,
 Kazys šaudykloj visą laiką,
 O tu po vakarus blaškais
 Ir džiugini mane laiškais.
 Vinceliui prisegė medalį.
 Aš sveikinu jį nuo širdies!
 Kur pastangos iškelti gali,
 Ten tuščios kalbos nepadės.
 Manai, kad moterys nepaiso
 Nei pamokų nei darbo vaisių.
 Atsiprašau, apsirikai;
 Dabar jau ne tokie laikai.

Marytė pamažu išeina į sceną su žvalgu po ranka.

PLUNKSNELE.

Tai tu, Petraitis? Na, palauk!

ŽVALGAS.

Tik iš pieštuko nenušauk...
 Girdėjai, ką panelė sakė.
 Tu nuo visų atsilikai,
 Nors nosį dūr aukštai laikai
 Ir išdrįsti man šokt į akį.
 Marytės žodžiai ne tušti.
 Be reikalo, bro!au, niršti.

PLUNKSNELE.

Viską puikiai supratau.
 Ačiū jai ir ačiū tau...

Išeina galvą nuleidęs. Žvalgas atsistoja greta su Maryte prieš publiką ir atiduoda pagarbą. Uždanga.
 (B. d.)

Komandavimo menas

Komandavimas — komandų reiškinys balsu yra mūsų gyvenime kasdieninis reiškinys. Rodos, toks nesudėtingas dalykas, o kaip nevienodai vartojamas.

Nors esmėje komandavimas yra savo reikšmės drausminimo priemonė, tačiau netinkamai pavartota ji, anaipol, tikslo nepasiekia. Komanda, išreikšta be rūpesčio, be apgalvojimo, griežtumo ar energijos, netenka svorio. Ją ištarus, nors ji ir yra vieneto (grandies, skyriaus, būrio ir t. t.) vykdoma, bet gi vykdomo judesio neįjungia, necementuoja, neharmonizuoja (ką kiekvienas, atliekamas veiksmą, labai gerai jaučia). Dar daugiau — bloga komanda asmenį neigiamai atestuoja.

Komandavimas ne eilinis dalykas. Jis reikalauja ypatingo atidumo bei dėmesio. Reikalauja gero pasirėngimo, darbo, daugelio rengiamų pratimų, trumpai sakant, specialaus lavinimosi. Tai reikalinga didžiam šios srities tikslui atsiekti: komandavimo galia kolektyvą paversti viena siela, vienu kūnu. Komandavimas turi būti toks, kad viršininko valia būtų vieningu veiksmu ir judesiu įvykdyta.

Nors komandavime faktiškai galime skirti tik vieną momentą — išreiškimą, tačiau veiksmų, turinčių jam įtakos, yra daugiau, pav., kūno padėtis, komandos griežtumas, garsumas, aiškumas, kalbos taisyklingu-

mas, tarenos ryškumas ir daug kitų smulkesnių. Šie visi nustato komandos lygsvarą, konkretizuoja jos teigiamumą (gerumą). Be vieno čia nurodytų veiksmų komanda visada bus nepilna, neryški, o gal ir nereikšminga.

Komanda yra išreiškiama dviem dalim — rengiamąja ir vykdomąja. Kiekviena jų yra vienodai svarbi; skirtingos tarp savęs tik ištarimo išpūdžiu. Rengiamoji komanda pabrėžia darysimą veiksmą, duoda jo vaizdą — kolektyvą parengia, vykdomoji gi — veiksmui duoda impulsą, sakyčiau — pačią komandą užantspauduoja. Rengiamoji tariama stipriai, aiškiai, žodį akcentuojanti; vykdomoji — griežtai, tvirtai ir labai trumpai (kirste nukertama).

Kūno padėtis (laikysena) komanduojant didesnės reikšmės turi gal tankinėje rikiuotėje. Manevrinėje, kuri ir yra kautynių formos rikiuotė, kūno padėtis nesvarbu. Čia didelės reikšmės įgyja komandos aiškumas, garsumas, griežtumas, pagaliau, tikslumas.

Tankinėje rikiuotėje komanduojant stovima ramiai ar laisvai, judesy — ties junginio viduriu. Rankom neskėsčiojama, be reikalo nevaikščiojama. Distancija tarp dalinio ir komanduotojo derinama garsumu, balso stiprumu.

Kelias iki komandos išreiškimo balsu — nelengvas. Čia reikia numatyti, apgalvoti ne tik komandą, bet ir veiksmą; neskubinti, nesikarščiuoti. Svarbu numatyti vietą ir laiką (nuo rengiamosios komandos iki įvykdymo), kas ypač svarbiau judesy. Apgalvoti darysimą veiksmą, jo tikslumą, kad kartą pasakius, netektų atmainyti. Komandas, pagaliau, tariant nesikarščiuoti, žodžių nenuryti, galūnių nenukąsti. Niekad per daug neskubinti, nes vykdytojai komandos gali nenugirsti arba nugirsti klaidingai.

Komandai grožio bei buriamosios jėgos, — jei taip sakyti galima, — teikia anksčiau minėtos ypatybės: griežtumas, garsumas, aiškumas, tvirtumas ir t. t. Tai neišskiriami dalykai.

Griežtumas galutinai komandą suformuoja, sucementuoja. Griežtas ištarimas komandą tvirtina, dalinio kariams įbrėžia gilų pėdsaką — automatišką vykdymą. Griežtas ir energingas išreiškimas komandą dailina, šlifuoja.

Garsas — nemažesnės reikšmės. Niekad nepavyks komanda, jei tik tyliai ar tęsiamai bus sakoma. Nepageidaujamas ir per daug aukštas tonas — geriau vidutiniškas, bet visų vertingiausias — žemesnis, bet ryškus ir stiprus. Atsiminti, kad pergarsu niekad nebus.

Aiški — ryški, lengvai suprantama komanda yra maloni klausyti ir dar malonesnė — vykdyti. Tik kada esi teisingai supratęs, išgirdęs, tada tegali drąsiai vykdyti ir visai tiksliai atlikti. Tai bus tuomet, kai komanda bus aiški. Ir atvirkščiai: jei komandos nesupras (ar nevisai supras) ar klaidingai išgirs (tai dažniausiai nuo neaiškaus ar perskubaus išreiškimo), veiksmas bus abejingai vykdomas, o kartais, — atsitinka, — ir visai atvirkščiai įvykdomas.

Tvirta komanda skiriasi nuo griežtos. Komandos tvirtumas priklauso daugiau nuo viršininko pasitikėjimo savimi, taip pat ir nuo rengiamo veiksmo

apgalvojimo. Tvirtos komandos žymė — komanduoti be jokio abejingumo.

Vienas svarbių komandos grožio veiksnių — kalbos taisyklingumas. Su tuo, reikia pasakyti, gan dažnai apsilenkiama: ne vietoje vartojamas kirtis, ar pats žodis iškreipiamas.

Pavyzdžiu imsime komandą „ramiai“. Atrodo: lengva ir nesudėtinga. O kiek klaidų! Pirmiausia: kirčiuojama dažnai ne antras, bet pirmas skiemuo (vietoj ramiai — ramiiai) — (tas dažniausiai pasitaiko žemaičių tarpe). Gi ir šiaip — ši komanda iškreipiamą į „reei“ arba „ramiii“. Lygiai tas pat atsitinka ir su „lygiuok“ ir kitomis komandomis.

Tuo tarpu — kam visa tai? Gražiau, dailiau ar išpūdingiau? Jokiu būdu. Tai gal skambiau? Kazin: — ar teisingas bei taisyklingas — griežtas ir status ištarimas nebus rimtesnis už pirmąjį? Aišku: bet koks kraipymas visada kenks komandos išreiškimo tobulumui, pačią komandą iš pagrindų ardyt.

Išvadėlėje — saugoti kalbos taisyklingumą. Ką komanduotume — komanda turi atitikti kalbos reikalavimus, pagrindinius jos dėsnius. Kalba ir komandoje turi išlaikyti savo visą grožį.

Grišiu dar prie rengiamosios ir vykdomosios komandos. Tikia: jau mokame griežtai, aiškiai, tvirtai, taisyklingai komanduoti. Skambiai, energingai.

Taigi — sukomanduosime. Deši-nėn.

Skyrius judesy. Po rengiamosios „deši“ laukiame... Ko? Kojos paspaudimo. Jei skyrius kojos nespaudžia — ar netvirtai, reikia griežtai reikalauti. Būtinai. Viena: skyrių parengia veiksmui, judesį dar labiau suritmina, susistemina; antra: viršininkas žino, kad jo komanda suprasta — girdėta.

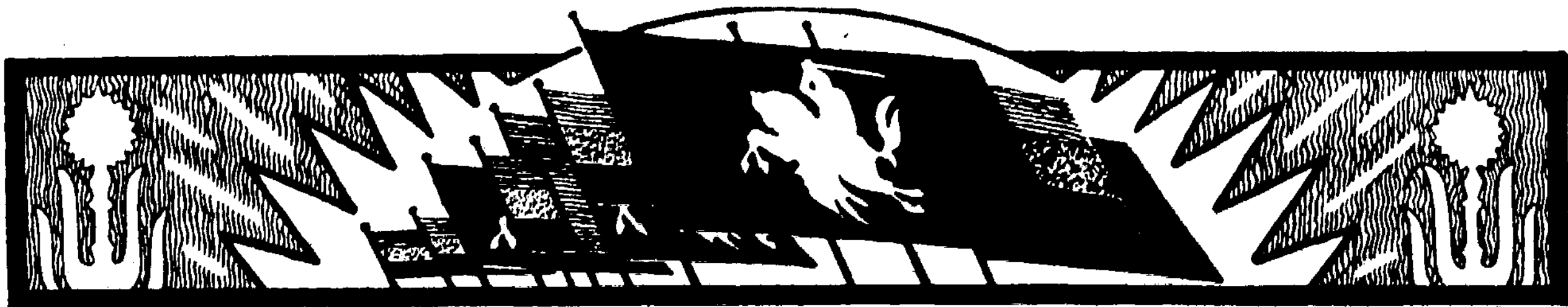
Kai po skyriaus kojom žemė dreba (o kaip ji turės drebėti po būrio, kuopos?), kertame vykdomąją komandą „nėn“. Griežtai, tvirtai. Skyrius dar žingsnių kaire koja, paskui greitas ir energingas sukinyš, kojos spustelėjimas — ir turime viską atlikta.

Na: ir tegul tik komanduojant užmiršime nors vieną anksčiau pasakotą dalykėlį: aiškumą ar garsumą (ir t. t.), ūmai skyrius pabirs: vienas bus išgirdęs, kitas — nelabai, trečias — visai nesupratęs.

Paskutinė smulkmena — išlaikyti taktą tarp rengiamosios ir vykdomosios komandos. Stabtelėti porai sekundžių — leisti žmonėms susikoncentruoti, susitelkti.

Daugiau neminint techniško atlikimo — gal ir viskas būtų. Jau ir taip prirankiojome visokių smulkmėnėlių (knisomės). Bet ką: juk iš to susidaro didelis dalykas — komandavimo menas. Gi jis ne mažmožis — jis svarbus, nes kasdien vartojamas. Kaip netobulas rūbas, avalynė kasdien naudoti sunku — trina, taip ir klaidinga komanda sukelia trynimąsi. Kariuomenėje tai neleistina. Kariuomenė yra tiksli, kaip laikrodžio mechanizmas, todėl visoks kryžiavimasis bei skersavimasis darbą stabdo, tarozuoja. Komandavimas yra lyg mechanizmo tepalas, alyva. Būdamas kasdienis reiškinys, komandavimas reikalauja rimto išreiškimo. — Tai duos tik komandavimo meno supratimas. Jo mokykimės, kad sukurtume tobulą komandavimo grožį, sakyčiau, stilių.

Kar. asp. Bolius Vosylius

Ramiai! Tautos vėliava eina!

Prieš metus mano geras pažįstamas emigrantas, lietuvis, rašė iš Argentinos:

„Ilgą laiką buvojau Patagonijoje. Buvau tarp svetimtaučių, kriožų ir indėnų. Ačiū Dievui, kad pramokau ispanų kalbos, kitaip nežinau kaip būčiau ištvėręs...“

„Aš žinau, tu negali suprasti ką reiškia būti vienam tarp žmonių, ne tos tautos, ne tos šalies, iš kurios esi kilęs. Būti vienišu tarp miškų, tarp laukų dar yra šis tas. Juk žmogus prie gamtos prisirišęs, sakyč', priaugęs. Bet būti vienam tarp svetimtaučių labai nejauku. Šalta širdžiai, nyku ir tuščia...“

„Štai atvažiavau į Bs. Aires (Argentinos sostinė). Einu gatvėmis. Dairausi, Tik va, prieš akis mūsų trispalvė. Žinai, tai juk vėliava mūsų: geltona, žalia, raudona... Nori tikėti, nori ne, bet apsiverkiau. Ranka pasiekiau drobės kampelį, glosčiau, glaudžiau prie veido. Ir ilgai taip stovėjau ties mūsų konsulatu ir klausiau, kaip vėliava šnabždėjo apie Lietuvą, apie paliktą už jūrų, marių tėviškėlę... Atsiminimais ir širdžia skridau tenai. O krūtinė virė, didžiavosi. Štai vėliava, štai tautos simbolis! Šimts kalakutų, brolau, bet norėjau gatvėj surikti: juk ir aš, kaip matote, lietuvis!...“

Didžiausias Argentinos dienraštis „La Prensa“ (spauda) savo literatūriškam priede, naujų metų proga, atspausdino visų valstybių ir tautų vėliavas. O tų spalvotų mažų vėliavų buvo vienas lapas. Tarp jų buvo ir mūsų... O kiek lietuvių akių krypdavo į tą mūsų trispalvę, mažytę vėliavukę, kaip sykis, paskendusią kitų vėliavų jūroj. Jų širdyse jinai diegė tautiškumo ir laisvės sėklą. Jie palikti svetimijoje šaly, atskirti nuo savųjų, tame miniatiūriškam tautos ženkle matė paguodą, padrąsinimą bei pasididžiavimą.

Vienas italų vadas kartą yra pasakęs: „Italai! Štai mūsų vėliava! Bet ar žinote, ką ji reiškia? Tai yra simbolis, jog esame italai ir mūsų širdyse saugojamas laisvės vardas“.

Kary, kam, kam, o jau mums šis pasakymas labai dera. Mūsų širdyse laisvės vardas instinktyviai buvo saugojamas, tausojamas. Ir už tą laisvę šimtai mūsų brolių, draugų lietuvių ėjo į frontą, liejo kraują... Šimtai, kad tik laisvai plėvėsuotų mūsų tautos vėliava, kad su pagarba skambėtų Lietuvos vardas...“

„Lietuvninkais juk esame gimę, lietuvininkais turime būt'. Tą garbę įgijome užgimę ir negalime leisti jai pražūt'“, — gieda poetas.

Štai mūsų vėliava. Ji yra simbolis, jog tu, aš, mes visi esame lietuviai. Ji, tarsi, sako: Sveikas, juk tamsta lietuvis! Stok prie manęs ir aš tau pašnabždėsiu apie Lietuvą, Tėvynę mūsų!...

Taip pat ji yra simbolis, kad mes laisvę labiau vertiname, negu gyvybę. Kad mes kiekvieną sekundę pasirengę palikti knygą, arklą, kūjį ir imti šautuvą ir

stoti prieš tuos, kas tik išdrįstų mėginti tą brangų turą — laisvę išplėsti.

Štai mūsų laisvės statula Vytauto Didžiojo muziejaus sode. Angelas laiko ir kelia vėliavą. Jis, tarsi, nori pasakyti: va, brolau, švyturys į laisvę! Gerbkime jį, ginkime, ir liksime laisvi!

Taigi, kary, ar tu būsi karių eilėse, ar būsi pilietis, ai niekad, nepraeik pro vėliavą širdy neatidavęs jai pagarbos.

Amerikos Jungtinėse Valstybėse yra paprotys, jei nešama žmonių būrio priešaky amerikiečių vėliava, kiekvienas praeivis turi pakelti kepurę. Gražu. Tuo kiekvienas pagerbia ne tik tautos simbolį, tautiškumą, bet ir pačius tuos žmones, kurie po tąja vėliava drąsiai žygiuoja.

Pagerbkime vėliavą, o ji duos jėgų, kai reikės ginti tautos ir valstybės laisvę.

Taigi: Ramiai! Tautos vėliava praeina!

Ats. Rudžius

Kulkosvaidžiui

Mylimas kovos drauguži,
Aš ir tu — greta,
Čiaudai tu iš savo gūžio —
Tra ta-ta-ta-ta!

Tavo juokas — vėtrų juokas,
Klegesys — žaibai,
Tave būdams dar naujokas
Pamilau labai.

Tu kvatojai ties širvintais —
Tra ta-ta-ta-ta!
Tu šaukei, te diena švinta,
Sutemų gana!

Dabar niauikiasi padangė
Skambanti ginklais,
Gal rytoj jau, — šūviai žvanga,
Užtvarų tinklai.

Ten neramios bangos ošia,
Nerami Neris.
Tad budėkim pasiruošę,
Gal rytoj — ugnis!

Gal rytoj jau apkasuose
Būsime greta,
Naują rytą išdainuosi —
Tra ta-ta-ta-ta!

Jonas Docius

Kareivinės ir jų šūkliai

Daugis kario valandų neužmirštamai sudyla raundonųjų kareivinių prieglobsty, didingų kazematų skliautuose. Ir kareivinių malonus vaizdas ir jų gyvenimo atgarsiai neišdildomai pasilieka buvusių karių atminty.

Kareivinės — meili močiutė-globėja, priglaužianti po jaukiu sparnu savo auklėtinius — karius, grįžtančius iš sunkių žygių, iš kasdienių užsiėmimų, iš atsakingų sargybos postų ir, galiausiai, iš linksmy kareiviškų atostogų. Kariui visur miela ir malonu, tik niekur jam nėra tiek laimės, kaip po kareivinių stogu.

Kareivinės — šventovė, kur kariai džiaugiasi, kai tėvynė triumfuoja, budi ir pasiryžta veikti, kai tėvynė gedulas gaubia, kai ją kas nors skriaudžia.

Kareivinės — gyvenimo mokykla. Čia kariškas darbas, intensyvus darbas, prakaito ir pasiaukojimo kastuvėliu civilišką būdą keičia tikrai didvyrišku, patriotišku ir ugingu tėvynės gynėjo krauju.

Tačiau, ar visi, nors ir kareivinėse gyveną, pažįstame ir įvertiname tą spalvingą, turiningą ir nenuobodų kario gyvenimą? Mažiau pažįstą, eikime į kareivines, uoliai stebėkime karių buveinę, šventovę ir gyvenimo mokyklą ir pamatysime nuostabių dalykų.

Prie įėjimo į kareivines užrašas: „Prašom apsilankyti, svetys — laimė!“ O aš pridursiu, kad ne tik kareivinėms padorus svetys — laimė, bet ir pačiam svečiui didžiausia garbė ir gerovė peržengti kareivinių slenkstį, pamatyti jų vidų, o ypač dar jose pagyventi tikru entuziastišku kario gyvenimu.

Nesigilindami į smulkmenas, pastebėsime, kad punktualumas, judrumas, tvarkingumas, bičiuliškumas, sąmoningumas, linksma ir pastovi nuotaika — kareivinių gyventojų — karių nuolatiniai palydovai nuo naujokystės iki atsarginio dienų.

Nuostabus tvarkingumas spindi kiekviename kazemate. Žiūrėk, čia lovos pavyzdžiai išlygintos, gražiai vienodai paklotos. Ant įvairių daiktų, grindų ne vienos šašlavų dulkelės. Šautuvai išdidžiai žvilga išlygintose piramidėse. Milinės, kepurės ir kita kario apranga irgi tik lygiuota tvarka dvelkia. Ir mažutė smulkmena turi savo vietą, viskas kiekvieną momentą ir užsimerkus surandama. Čia žinoma, kad karių šei-

moje tik per sąžiningą smulkmenų atlikimą einama prie didžiųjų darbų, žygių.

Ir prie bendro stalo ir pamokose, ir atliekamu laiku kareivinėse dvelkia bičiuliškumas, sąžiningumas ir judrumas. Visi darbai, užsiėmimai kareivinėse lenktyniauja su giedria nuotaika ir kariškai entuziastiška daina. Ir kaip gi karys gali apsileisti, jei jis mokosi garbingoms tėvynės gynėjo pareigoms, jei jis rengiasi tikrai žmoniškai gyventi, tapti pirmaeiliu krašto piliečiu? Išimty, blogos ir žalingos išimty raunamos be pasigailėjimo iš jaukios kareivinių aplinkumos. Čia vargas ir negyvenimas blogumų pasekėjams!

Kari kareivinių gyvenime, kaip ir visur, stiprina, vaikulman stumia, primena jam pareigas ne tik viršinių pamokymai, pavyzdžiai, bet ir ryški, garbinga kazematų sienų vaizdų praeitis ir dabartis, trumpi ir turiningi sienų šūkliai. Tik reikia į tai labiau įsigilinti, suprasti visą jų vertę ir reikšmę.

Čia daugiau paliesim karių šūklus, išrašytus kazematų sienose, kurie kiekvienam žingsny pamoko, pataria kaip ir kur teisingai kariškai, pilietiškai pasielgti. Tų auksinių minčių dalį, iš įvairių kazematų sienų nurašytų, aš čia žemiau patieksiu. Kiekviena jų turi savo svarią paskirtį. Vienos primena garbingas kario ir piliečio pareigas. Kitos gaivina tautinį susipratimą, tėvynės meilę. Trečios žadina drąsumą, pasiaukojimą, idealus... Ketvirtos — kari reikiamai taktiškai nuteikia ir t.t.

Kario pareigas kiekvienam žingsny primena šie posakiai:

- Kas nemoka ginti savo tėvynės, tas nevertas tėvynės sūnaus vardo.
- Mokykis, įgytą mokslą teik kitiems.
- Ne sienos, bet narsūs kariai sudaro tvirtovę.
- Mylėk savo ginklą, kaip pats save.
- Atmink, kary, ir sienos turi priešo ausis.
- Kiekviena bausmė yra perspėjimas, kad klaida daugiau nebeprisikartotų.
- Nori nepriklausomybės — mokėk aukotis ir būk kantrus. Be ištvermės vergu liksi!
- Tik drausmingas, gerai išmokytas, parengtas ir nepolitikuojantis karys — bausis priešui.
- Žodis „negaliu“ turi būti kariui svetimas.
- Viršininke matyk savo tėvą, vyresniame — vyresnį brolių, lygiame — sau lygų brolių.
- Tas tik gali įsakyti, kas moka kitų klausyti.
- Geras karys nemėgsta vaidmainiavimo, jis mėgsta tik atvirumą.
- Kary, įvertink savo pareigų svarbumą — įvertinsi ir pats save.
- Karys, kurs nesistengia papildyti savo žinių knygomis, laikraščiais, lygsta tuščiaviduriui riešutui.
- Karys be drąsos — kulkosvaidis be šovinių.
- Vienas drąsus karys, atstoja šimtus bailių.
- Galingas tasai, kurs baimės nežino.
- Skundai ir ašaros silpnųjų pašaras.
- Drausmė, drąsa ir pasiaukojimas — kariuomenės galybė.
- Viską, ką dirbi, dirbk vardu tėvynės ir tėvynei.
- Gero kario savybių šaltinis — tėvynės meilė... ir t.t.

Įvairiais šūkliais išpuoštas kareivinių vidus

Kario ir tautos idealus nusako šios aukso mintys:

— Didžiausia nelaimė pasauly — netekti savo tėvynės.

— Gražu ir garbinga tėvynai nenusidėti, bet dar gražiau ir garbingiau jai padėti klestėti.

— Nors ir maža mūsų tėvynė, bet užtektinai plati mūsų meilei ir geriems darbams.

— Mirti už tėvynę yra pati brangiausia auka. Tokią auką gali duoti tik karžygys. O karžygiu likti — pirmenybė tenka kariui.

— Mes visi esame lygūs ir visų pareiga vaduoti Tėvynę. Jeigu aš neisiu jos ginti, tu ir trečias... tai kas ją begins...

— Tėvyne! Tik dėl tavęs lengva mirti!

— Kilni mirtis — gyvenimo vainikas.

— Budėkime, vyrai, aukime ir stiprėkime karšta Tėvynės meile, gera karių drausme.

— Pirmą geležis sutirps į vašką ir vanduo pavirs uola, negu mes savo žodį atšauksime ir Vilniaus išsižadėsime.

— Vilniau, neliūdėk! Mūsų kardas laisvas ir aštrus!..

— Ne svajonėmis ir dejavimais atvaduosime Vilnių, bet tvirtu pasiryžimu, geležine valia ir kova — kova iki galo! Ir t.t. . .

Kario kautynių taktiką stiprina ir nurodo šie kazematų šūkiei:

— Kas pasiryžo žūti ar laimėti, tas retai esti nugalėtas.

— Neklausk kiek prieš, bet kur jis.

— Kautynių audroje prisimink priesaiką. Tėvynė tau pasakys kas daryti, Dievas padės veikti.

— Nėra padėties, iš kurios nebūtų garbingos išeities.

— Priešą nugalėtas, kas nugalėtas pats save.

— Jeigu durtuvas trumpas, prieik arčiau prie prieš.

— Geriausias apsigynimas — yra puolimas.

— Vienybėje — galybė: priešas mušamas ne išskėtais pirštais, bet kumštėmis.

— Kautynėse kulkosvaidis, šautuvas ir durtuvas verti tiek, kiek tu pats.

— Geroj dalyj nėra nei sparno, nei užpakalio, bet visur frontas, kur tik priešas.

— Dar nugalėtas tas karys, kuris žuvo už laisvę kitų.

— Žuvusio karo lauke kario kūnas yra tautos šventenybė, jo dvasia — šaltinis tautos ateičiai givinti. . .

Ir visi šie ir kiti kariški šūkiei yra paties gyvenimo karžygių: mūsų savanorių ir kitų žuvusiųjų dėl tėvynės, didžiųjų tautos vyrų, išminčių lūpomis padiktuoti, dailininkų rankomis mūsų kareivinių sienose įrašyti.

Vyteninkų Paulius

Kultūriniai dragūnų uždaviniai kaime

Mūsų karo vadovybės sumanymu pereitais metais prie kavalerijos pulkų buvo suformuoti dragūnų daliniai. Pirmoji dragūnų laida jau paleista 7 metų sąlyginėms atostogoms. Antroji jau paimta apmokymui.

Dragūnai karo būtinąją tarnybą atlieka ir mokosi kavalerijos pulkuose 7 mėnesius. Nors ir trumpas laikas, bet per tą laiką dragūnas išmoksta visa, kas kavaleristui reikalinga.

Sąlyginėse atostogose reikia jam kasmet pagilinti įgytąsias karo žinias. Dragūnas, vykdamas į namus, gauna žirgą ir aprangą, kurie po tam tikro laiko lieka jo nuosavybė. Pereitų metų „Kario“ Nr. 44 kav. j. ltn. Vilkutaitis straipsnyje „Dragūne, tavo uždavinys ir pareigos grįžus į namus“ nurodė būtinąsias dragūno pareigas namuose, būtent: žirgo, šarvų, ginklų, uniformos užlaikymas ir dragūno, kaip piliečio, pareigos.

Savo rašinyje nenagrinėsiu j. ltn. Vilkutaičio iškelto minčių, tik nurodysiu dragūno kultūrinius uždavinius kaime.

Dragūnas pirmiausia turi būti kariškosios idėjos skleidėjas. Visur ir visuomet jis turi nurodyti, kad kiekvienas pilietis — turi susipažinti su karo mokslu ir būti karinės organizacijos nariu. Žodžiu, kiekvienas turi ginklu rankoje budėti savo tėvynės nepriklausomybės sargyboje. Dragūnas turi šviestis ir kitus šviesti. Kiekvieno dragūno namus turi lankyti laikraščiai. Jų tarpe pirmiausia „Karys“ ir kiti kariškieji.

„Kari“ ne tik pats dragūnas turi skaityti, bet ir platinti jį savo apylinkėje. Dragūnas turi būti savo gimtojo kaimo kultūros centru, apie kurį suktųsi kaimo ir net visos apylinkės jaunimas. Dragūnas kaime turi ugdyti žirginį sportą ir žirgo meilę.

Daugely mūsų miestelių yra šaulių ir vytių raitelių. Su jais dragūnas turi palaikyti glaudžius ryšius. Daug minėtų organizacijų raitelių nebuvę kariuome-

nėje, o jei ir buvę, tai daugiausia pėstininkuose. Todėl šioms organizacijoms trūksta apmokymo ir instruktorių-vadų. O dragūnas, atvykęs iš kariuomenės, sugebės vadovauti junginiui ir galės suteikti minimų organizacijų nariams reikalingiausių žinių.

Dragūnas visuomet turi mylėti savo žirgą, globoti jį, kaip savo draugą, ir būti visur ir visuomet didžiausiu žirgo užtarėju. Mūsų kaime dažnai pasitaiko, kad prikraunamas sunkus vežimas, kurio arklys neištengia pavežti. Tada arklių savininkas negailestingai muša. Dažnai arkliui tenka ir gerokai pašalti, kol jo savininkas išsėina iš aludės ir t.t. Dragūnas į visa tai negali ramiai žiūrėti, bet turi smarkiai reaguoti.

Dragūnas, grįžęs į namus ir likęs savarankiškas, neturi suleptėti. Daugelis, grįžę iš kariuomenės, pasakys: skyrininkas, būrininkas ar būrio vadas nebemato, manęs nebenubaus — galiu šiandien žirgo bei šarvų nebevalyti. Arba miestelyje gražia dragūnų uniforma apsivilkęs išigerti, triukšmą pakelti.

Ne, dragūnas negali šito padaryti. Jis kiekviename žingsnyje turi jaustis esąs atsakingas už savo elgesius, turi būti pavyzdingas karys — dragūnas, kad savo netinkamu elgesiu nepadarytų gėdos ne tik sau, bet ir visiems savo draugams — dragūnams. Bauriai atrodys, jeigu dragūno-ūkininko trobesiai bus apleisti, stogai kiauri, langai skudurais užkamšyti, kiemas prišukšlintas, tvoros išgriuvusios, laukai neįdirbti — piktžolių apsėsti. Kiekvienas pasakys: čia gyvena karys-dragūnas, bet kaip viskas apleista.

Dragūnas turi dalyvauti kultūrinėse ir kooperatyvinėse organizacijose, bet jokia būdu ne tokiose politinėse, kurios stengiasi visa kas gera, kilnu ir šventa paminti po kojomis.

Dragūne, visuomet budėk savo tėvynės laisvės ir kultūros sargyboje!

Husaras A. Steponavičius

Sutvarkyme dalių korespondentų reikalą

Šiandien negalime skųstis, kad savo šeimoje neturime plunksną valdančių vyrų. Tuo labiau negalime skųstis, kad neturime kur savo kariškos minties bei žinių dėti. Tik šį reikalą reikėtų tinkamiau sutvarkyti.

Šiam tikslui turime savo periodinius leidinius, kuriuose visa mūsų aktualioji medžiaga galėtų tilpti. Todėl šia proga ir norėčiau šiek tiek išsistarti apie mūsų artimiausio laikraščio „Kario“ korespondentus.

Iš įvairių padėkų ir atsišaukimų matome, kad mūsų „Karys“ jau yra pasiekęs atitinkamo savo tobulumo, tačiau toli gražu dar neviskas, nes jis dar turi ir spragų, kurias neatidėliojant reikėtų atitinkamai užpildyti.

Viena tokių spragų — mūsų korespondentų trūkumas bei jų neorganizuotumas. Nors Vidaus tarnybos statutai ir leidžia kiekvienam kariui laisvai dalyvauti kariškoje spaudoje, tačiau retas kuris mūsų drįsta peržengti „Kario“ redakcijos slenkstį (čia, žinoma, turiu galvoj kareivius). Tą ypač labai gerai galime pastebėti iš p. m. paskutiniame „Kario“ nr. paskelbtos autorių rodyklės. Iš pažymėtų 224 autorių p. m. „Kary“ bendradarbiavo vos tik 25 kareiviai, o kiti 77 karininkai ir 122 civiliai asmenys bei atsargos kariai.

Čia, žinoma, kalbu ne dėl kurių nors sumetimų, bet dėl to, kad mūsų gyvenime pasilieka labai daug svarbios ir nesunaudotos medžiagos. Todėl pirmiausia turėtų būti atitinkamai sutvarkytas pats kariuomenės dalių korespondentų reikalas. Be to, šiam tikslui reikėtų praplėsti „Kariuomenės gyvenimo“ skiltį, kurioje nuo-

lat dedama labai brangi viso mūsų kariuomenės gyvenimo istorinė medžiaga. Tos medžiagos rinkimui kiekvienoje dalyje turėtų būti skiriami specialūs korespondentai. Korespondentus galėtų skirti patys dalių švietimo vadovai iš geriau sugebančių įvairius kariuomenės gyvenimo įvykius sekti liktinių puskarininkių arba aktyviosios karo tarnybos eilinių kareivių.

Be to, vieno korespondento dalyje nepakanka, nes ką vienas nepastebės, tą kitas gali pastebėti ir atvirksčiai. Todėl tokių korespondentų daly galėtų būti bent trys arba net keturi. Pav., vienas galėtų atstovauti dalies kultūrinio gyvenimo sritį (įvairių paskaitų, ekskursijų ir t. t.), kitas karo mokslo (užsiėmimų, šaudymo pratimų, manevrų ir t. t.) ir trečias įvairių rūšių sporto. Pirmosios srities korespondento pareigos labiausiai tiktų dalies švietimo vadovo padėjėjui — bibliotekoriui; antrosios — kokiam nors rikiuotės puskarininkui, kuris visuomet turi progos kartu dalyvauti rikiuotės užsiėmimuose, ir trečiosios — sportininkui arba bent geram sporto mėgėjui.

Taip pat būtų labai gerai, kad kiekviena dalis turėtų savo ir foto korespondentą, kuris užkirstų kelią į rajoną įvairiems neprašytiems fotografams.

Taip sutvarkius, manau, visuomet turėtumėm pilnesnius ir tikslesnius mūsų kariuomenės gyvenimo vaizdus, kurie, be abejo, visiems yra įdomūs. Todėl, manau, čia nieko ypatingo ir neįgyvendinamo nėra.

Virš. A. Valančius

Latvijos pasienio apsaugos reorganizacija

Latvių ministerių kabinetas kovo 26 d. priėmė naują sienų apsaugos įstatymą.

Pagal naująjį įstatymą sienų apsauga rūpinasi vidaus reikalų ministerija, kurios priklauso atskira kariuomenės dalis — pasienio apsaugos brigada.

Pasienio apsaugos brigados kariai priklauso visų kariuomenėje veikiančių įstatymų ir nuostatų, išskyrus tuos, kuriuos kitaip nustato šis įstatymas.

Valstybės teritorija, kuri prieina prie sienos, padalyta į šitokias juostas: 1) sienos juosta, 2) 2 km pasienio juosta, 3) 15 km pasienio juosta ir 4) jūros muto juosta. 2 km pasienio juostoje reikiant pasienio apsauga turi eiti ir policijos pareigas. Smulkias pasienio apsaugos tarnautojų pareigas nustato vidaus reikalų ministeris.

Pasienio apsaugos tarnautojai turi saugoti sieną, jos žymes, rūpintis jų neliečiamybe, kovoti su nelegaliu sienos perėjimu ir kontrabanda, prižiūrėti tvarkos ir kovoti su nusikaltimais pasienyje. Jiems gali būti pavestos ir kitos pareigos įstatymais ar vidaus reikalų ministerio įsakymais.

Pasienio apsaugos brigada padalyta į batalionus, kuopas, būrius ir sargybas (sargyba atitinka kautynių skyriui). Apsaugai pasienis sukirstomas į batalionų apygardas, kuopų rajonus, būrių apylinkes ir sargybų apėjimus. Pasienio apsaugos planą parengia pasienio apsaugos brigados vadovybė, tvirtina vidaus ir karo ministrai. Pasienio brigadai vadovauti prie vidaus reikalų ministerijos yra brigados vadas su savo štabu. Brigados vadas betarpiškai priklauso vidaus reikalų ministerio. Administracijos departamento direktorius turi kontrolės teisę. Jis nustato policijos ir šaulių (aizsargų) santykius su pasienio apsauga.

Kareivius ir puskarininkius, atitarnavusius aktyvioje tarnyboje, ir iš liktinių į pasienio apsaugos brigadą perkelia ir iš atsargos priima ta pačia tvarka, kaip tai nustatyta liktinių kareivių įstatyme, su išimtimi, kad kareivius gali parinkti ir nerikiuotės vietoms.

Karininkams perkelti iš kitų kariuomenės dalių į pasienio brigadą vidaus reikalų ministeris kreipiasi į karo ministerį. Perkeliama pagal tarnybos eigos įstatymo nuostatus. Pasie-

nio apsaugos brigados vadą skiria respublikos prezidentas vidaus ir karo ministrams pasiūlius.

Pasienio apsaugos kareiviai, vyresnieji sargai ir sargybų viršininkai visoki atlyginimą gauna pagal valstybės tarnautojų atlyginimo nuostatus. Be pertraukos ištarnavę 10 ir 15 metų gauna kartines pašalpas trijų mėnesių algų sumos. Gyvenamas ir tarnybines būstines duoda valstybė. Kareiviai, vyresnieji sargai ir sargybų viršininkai nemokamai arba už pigesnę kainą gauna tarnybinius drabužius.

Į vietas skiria: kuopų vadus ir kitus žemesnius — brigados vadas. Batalionų vadus, brigados štabo viršininką — vidaus reikalų ministeris. Teisių ir algos atžvilgiu prilyginami: pasienio apsaugos brigados vadas divizijos vadui, brigados štabo viršininkas — divizijos štabo viršininkui, brigados štabo adjutantas — divizijos adjutantui.

Santykių su pasienio apsauga vidaus reikalų ministeris naudojami statutais nustatytais karo ministerio ir kariuomenės vado teisėmis.

Šiam įstatymui pradėjus veikti, pasienio apsaugoje esantieji ir priimamieji laikomi aktyviojoje karo tarnyboje pagal veikiančius įstatymus.

Pasienio apsaugos brigados santykius ir bendradarbiavimą su kariuomenės dalimis reguliuoja vidaus ir karo ministerių bendrai išleistos instrukcijos.

Pasienio apsauga gali vartoti ginklą: apsiginti ginkluoto užpuolimo metu, taip pat ir neginkluoto, kai pasienio apsaugos asmeniui gresia gyvybės pavojus ir kai užpuolama norint paleisti suimtąjį arba atimti pasienio apsaugos tarnautojo tarnybines bylas, pinigus ar dokumentus.

Kontrabandininkus gaudydami gali vartoti ginklus: kai po dviejų šaukimų ir išpėjamo iššovimo persekiojamasis nesusistoja, kai lėktuvai perskrenda neleistas vietas ir t. t.

Mobilizaciją paskelbus, pasienio brigados personalas laikomas mobilizuotu ir brigada pereina karo žinybos valdžion. Prieš mobilizacijos paskelbimą pasienio brigada karo žinybos valdžion gali pereiti tik atskiru prezidento įsakymu.

Išeidamas iš įstatymo turinio, vidaus reikalų ministeris gali leisti instrukcijas, kiek šiame įstatyme nėra nustatyta kitaip.

LSS tuntininkų ir tarybos rinkikų nepaprastas suvažiavimas

Kovo 30 ir 31 d. d. Kaune buvo LSS tuntininkų ir tarybos rinkikų nepaprastas suvažiavimas. Šį kartą nepaprasta ir tai, kad suvažiavime dalyvavo ir tuntu skaučių skyrių vedėjos.

Atidarydamas suvažiavimą, vyriausias skautininkas plk. J. Šarauskas pasveikino susirinkusius, palinkėjo darbščia ir skaidria nuotaika atlikti visus šio suvažiavimo darbų tvarkoj numatytus uždavinius ir plačiau pranešė apie s-gos vyriausiojo štabo per paskutiniuosius metus atliktus ir dar tęsimus darbus. Čia pažymėjo, kad parengtas ir priimtas naujas statutus, įkurta daug naujų vienetų, suorganizuota daug kursų ir sąskrydžių įvairių rūšių skautų vadams rengti, lankyta ir instrukuota d-ves ir d. k.

Po vyriausiojo skautininko kalbos pranešinėjo tuntininkai. Iš jų paaiškėjo, kad nežiūrint kelyje pasitaikančių kliūčių, skautų kokybė ir kiekybė auga, rengiamos gausingos stovyklos, iškylos ir kelionės, su visuomene ir kitomis organizacijomis santykiai geri ir nuoširdūs, nuolatos rūpinamasi vadų rengimu ir t.t. Pastebėta, kad į skautų darbą labai plačiai įsitraukė mokytojai, lanko kursus, organizuoja skautų d-ves, remia skautišką spaudą ir t.t.

Pirmosios dienos vakarą suvažiavimo dalyviai žiūrėjo Kauno skaučių tunto XIX jaun. skaučių d-ves suvaidintą skautišką operetę „Iškylėle“ ir dalyvavo jaukiame pasikalbėjime bendroje arbatėlėje.

Antrosios dienos rytą pranešinėjo vyr. sk. štabo nariai apie savo skyrių ir dalių veiklą. Be to, skautininkas K. Palčiauskas skaitė referatą „Tuntininkai skautų instruktavimo darbe“ ir kultūros departamento direktorius skautininkas dr. A. Juška laikė paskaitą „Skautybė ir mokykla“.

Pirmasis referentas nurodė tris pagrindines skautų vadų grupes, kurias nuolatos reikia lavinti ir formuoti: 1. skiltininkus, 2. draugininkus ir 3. tuntininkus ir k. vyresnius vadus. Kadangi skautų vadų darbas yra nuolatinis, visada naujas, tai ir visų rūšių skautų vadų formavimo darbas turi būti nuolatinis. Tat, kiekviena vyresniųjų vadų grupė turi ne tik savo tobulinimui rūpintis, bet nuolatos turi rūpintis ir organizuoti jaunesniųjų skautų vadų grupių lavinimą. Išvadoje nurodė, kad vadų tobulinimas nėra sau tikslas. Vadas tarnauja skautams, vadas auklėja skautybės priemonėmis priaugančią tautos jaunuomenę. Taigi, vadų tikslas ir yra ugdyti skautišką jaunuomenę ir plėsti skautybę visame krašte.

Dr. A. Juška savo paskaitoje nurodė, kad mūsų krašte skautybės dirva — mokyklinė jaunuomenė. Skautybė ir mokykla auklėjimo tikslų atžvilgiu nesiskiria, tik dalijasi darbu. Skautybė daugiau rūpinasi būdo sudarymu, sveikata, patriotiniu auklėjimu, tuo tarpu mokyklos auklėjimas visus auklėjimo tikslus liečia lygiai.

Pastebėjo, kad mokyklos darbininkai per mažai pažįsta skautybę ir dėl to atsiranda indiferentų, šaltai į skautus žiūrinčių. Dėl to svarbus uždavinys supažindinti mokytojus su skautybe. Pirmieji tą darbą turėtų atlikti mokytojai skautai: literatūra, paskaitomis, nusivežti į stovyklas ir t.t. Iš antros pusės labai svarbu, kad skautų vadai pažintų mokyklą, jos pažangą, naujoves. Ypač dabar, kada Lietuvos mokykla persiformuoja. Pažinus, skautybę derinti prie mokyklos. Pav., skautų programose yra lituanistikos dalykų, kurie plačiai išeinami mokyklose. Tokio ir panašių paralelizmų neturėtų būti, reiktų suderinti. Ypatingai reviduotinos sk. vyčių programos.

Skautų stovyklos labai geras auklėjimo veiksnys. Tik į jų programas reiktų įvesti daugiau fizinio darbo; skautai turi išmokti ir įprasti dirbti. Pastebėta mūsų jaunuomenės yda — nedarbštumas. Tą ydą reikia šalinti. Dėl to skautų ir mokyklų vadovybės turėtų būti artimiausiame kontakte. Mokyklų ir skautų vadams vienodai veikiant savo narius, užsimegs jų tarpe dar tvirtesni ryšiai.

Prieš įvykstant tarybos kandidatų rinkimams, rinkimų komisijos sekretorius vyr. sktn. A. Saulaitis apibrėžė naują

statutą. Iškėlė tris pagrindinius klausimus: 1. Kaip naujasis statutus nustatys organizacijos santykius su visuomene ir jos susivienijimais? 2. Kaip naujasis statutus nustatys o-jos vidaus santvarką? ir 3. Kaip naujas statutus įgyvendinti? Atsakydamas į tuos klausimus nurodė, kad Lietuvos skautų s-gos santykius su visuomene ir jos susivienijimais jau yra nustatęs 1930 V. D. metais paskelbtas LSS įstatymas. Dabar tik statutus duoda konkretesnę formą tiems santykiams. Vidaus santvarkos toji naujovė, kad sudaromi du atskiri organai, brolijos ir seserijos vadijos, skautų ir skaučių auklėjimo darbai dirbti. Naujojo statuto įgyvendinimas paties statuto numatytas per 2 metus.

Paskelbus šefo aktą, rinkimų k-jos pirmininkas kreipėsi į rinkikus nurodydamas, kad gyvename dabar tokį laiką, kada Lietuvos skautų judėjimas rengiasi keisti savo santvarkos kursą. Kaip yra deklaravęs skautybės kūrėjas ir kaip mes savo skautybės judėjimo kryptį nepailstamai jau bent 15 metų lenkiame, skautybė siekia ugdyti: būdą, sveikatą, individo nagingumą ir pilietinę sąmonę. Šiems uždaviniams siekti, ji turi gerai išbandyti ir progresuojančių priemonių Lietuvos jaunimui teikti tvirto susidomėjimo, greta mokyklinio darbo, ir savo asmenybės ugdymo klausimais, duodant pačiam jaunuoliui aiškaus supratimo ir didesnės atsakomybės savo charakterio sudarymo reikalu, didinant laimės ir šviesaus gyvenimo pajautimą savo aplinkoje ir, galiausiai, sintezėj varant didelę plataus ir gilaus tautinio auklėjimo akciją ir aiškiu atsakingumu už sugebėjimus aukoti visos tautos laimės rytojui.

Gal ir visada buvo pakankamai aiškūs skautybės idealai, bet jų praktiškas siekimas toli gražu ne visada buvo taip jau įmanomas. Jei šiandien matome didelę ir gausingą mūsų o-ją, jei šiandien jau nemaža seniau mūsų judėjimo keltų idėjų siekiama daug plačiau gyvenime ir už mūsų o-jos ribų, tai ne visą laiką mūsų darbas buvo tokios pajėgos stumiamas. Reikėjo išpopuliarinti ne tik o-jos metodas, bet ir pačios idėjos. Bet dabar yra faktas, kad skautybė turi gerą dirvą, kad ji jau tinkamai vertinama, kad dedama iš tikro labai daug vilčių jos veikimui mūsų jaunuomenės, pirmiausia moksleivių auklėjimo darbe.

Greta skautybės principų populiarėjimo, vyko ir pačios o-jos tvarkymasis, konstrukcijos progresas. Šiandien stovime prieš naują faktą, kurs dar daugiau turėtų pakelti skautybės reikšmę ir įtaką.

Skautų vadų teigimas, kad skautybės sistema yra lietuvių tautos ugdyme pageidaujama, patvirtintas tautos vadovų ir didžiųjų pedagogų.

Atsiręs vyriausias organas — sąjungos taryba, kurs pagal statutą turėtų būti labai autoritetingas. Jo sudarymui šis susirinkimas ir turi padaryti pirmą žingsnį, t. y., parinkti kandidatus, iš kurių tarpo sąjungos šefas galėtų parinkti ir paskirti pirmąją Lietuvos sk. s. tarybą.

Išrinkę tarybos kandidatus, išklaušę vyriausiojo skautininko linkežimų skautų auklėjimo darbe ir pasveikinę savo šefą Antaną Smetoną, susirinkimo dalyviai išsiskirstė.

Až.

KARIŠKAI ATBUNDAM

Raseinių v. gimnazijos mokiniai praktiškai vartoja šautuvus. Per paskiausias karinio parengimo pamokas instruktorius nusivedė mokinius į komendantūrą, kur buvo sudėti šautuvai, ir ten gavom kiekvienas mokiny po šautuvą. Ten atlikom įvairius kariškus judesius.

Be to, priartėjo pavasaris, kartu atnešė į karinio rengimo pamokas kariškos nuotaikos. Per kiekvieną pamoką einam į gamtą ir surengiam mažus manevrėlius. O mokslui baigiantis žadama surengti ir tikrus manevrus.

Po Velykų VII ir VIII klases važiuos į Kauną su karinio parengimo instruktorium. Žada aplankyti kareivines ir kitas vietas. Tuo mokiniai labai susidomėję ir laukia dienos, kada reikės važiuoti.

Atlantas

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGOJ VEIKIA TRYS VADŲ MOKYKLOS — KURSAI

Dabar LSS-goj veikia trys įvairių rūšių vadų rengimo kursai — mokyklos: 1. skautų ir skautų vyčių vadų rengimas pavestas Vyr. Sk. Štabo vadų rengimo daliai drauge su vyčių skyriumi; 2. Skaučių ir vyresniųjų skaučių vadovų rengimas pavestas skaučių skyriaus vadovų mokyklai ir 3. jaunesniųjų skautų-čių vadų ir vadovų rengimas pavestas jaun. skautų-čių skyriui. Visiems šiems kursams nustatyta tokia darbo tvarka: 1. teoretinis darbas, 2. stovyklavimas, 3. stažas ir 4. kursų baigimo rašomasis darbas. Vis tiek į kuriuos kursus įstoję kursininkas, turės išeiti visus 4 etapus. Visų kursų darbo suvienodinimui, t. y., reoretinio kurso uždavinių, stovyklų programų, rašomųjų darbų temų, į kursus įstojimo ir stažo tvarkos, baigimo pažymėjimų ir ženklų projektams parengti vyriausias skautininkas paskyrė komisiją: pirmininku — vadų reng. dalies vedėją sktn. K. Palčiauską, nariais — vadovų mokyklos vedėją vyr. sktn. D. Kesiūnaitę ir jaun. sk. skyriaus vedėją sktn. V. Arminaitę.

Vyr. Sk. Štabo jaunesniųjų skautų-čių skyriaus ir vadovų mokyklos šiais metais pradėti paraleliniai jaunesniųjų skautų-čių vadų—vadovų kursai sujungiami ir pavedami jaun. skautų-čių skyriui. Visos kursininkės, atlikusios vadovų mokyklos paskelbtus teoretiškus uždavinius, pereina jaunesniųjų skautų-čių skyriaus kursų žinion. Be to, nustatyta, kad kiekvienų kursų bendradarbiais pirmoj eilėj yra atitinkamų dalių ar skyrių vedėjai ir jų žinioje esą skautininkai. Agž.

1 P. PULKO ORKESTRO KONCERTAS UKMERGĖS MOKSLEIVIAMS

Kovo 31 d. 1 p. pulko orkestras surengė jaukų moksleiviams koncertą. Programą kapelmeisteris Kulikauskas pritaikė moksleivių dvasiai. Mokytojai išprašė iš pulko vado III bat. salę, kuri buvo perpildyta moksleivių. Sugroti dalykėliai visiems labai patiko.

Koncertui pasibaigus, mokytojai nuoširdžiai dėkojo pulko vadui už orkestrą ir salę, o kapelm. Kulikauskui už gražų koncertą. Kapelm. Kulikauskas prižadėjo ir daugiau tokių koncertų moksleiviams.

1 P. PULKO SPORTO AIKŠTĖMIS IR ĮRANKIAIS NAUDOJASI IR UKMERGĖS MOKSLEIVIAI

Kiekvienais mokslo metais 1 p. pulkas leidžia Ukmergės valdžios mokykloms naudotis pulko sporto aikštėmis ir įrankiais. Mokiniai ne tik skirtomis valandomis sportuoja, bet ir šiaip atliekamu laiku ar šventadieniais kartu su kareiviais, kurių mankštos jiems labai patinka. Tai labai geras reiškinys, kreipias moksleivių gyvenimą kariška kryptimi, kas ypač šiais laikais svarbu.

Karinio parengimo pamokas mokiniai atsidėję klauso, ypač domisi ginklais. J. ltn. Urbutis

KARINIS PARENGIMAS JAPONIJOJ

Anglų spaudos pranešimais, balandžio mėn. Japonijoje atidaroma apie 1500 specialių mokyklų-kursų, kuriuose 2½ mil. japonų jaunimo turės išeiti nustatytą karinio parengimo programą.

23 KAUNO MIESTO ŠAULIŲ BŪRIO METINĖ ŠVENTĖ

23 būrį sudaro Žemės Ūkio Ministerijos tarnautojai: kultūrtechnikai, matininkai ir iš dalies miškininkai. Tai pavyzdgingiausias būrys. Kovo 31 d. jis šventė metinę šventę.

Įgulos bažnyčioje išklauses pamaldų, gražiai uniformuotas būrys išsirikiavo Nepriklausomybės aikštėje. Išėjęs iš bažnyčios kariuomenės štabo viršininkas gen. št. plk. Černius, lydintas šaulių s-gos vadovybės, būrį pasveikino. Po to, iš bažnyčios išnešė pašventintą būrio vėliavą, kurią būriui iškilmingai įteikė kariuomenės štabo viršininkas. Įteikus vėliavą, vyr. kariuomenės kapelionas kun. Mironas būrį prisaikdino, prieš tai priminęs priesaikos reikšmę. Nepriklausomybės aikštės iškilmės baigėsi paradu.

16 val. Vytauto Didžiojo muziejaus salėje buvo iškilmingas posėdis. Būrio pirmininkas posėdį atidaręs, garbingesnius svečius pakvietė į garbės prezidiumą. Toliau paskelbė, kad būrio valdybos nutarimu Žemės Ūkio Ministeris p. Aleksa pakeliamas garbės nariu.

Apie kraštą be saulės

Pajuodo ežerai ir upės
Ir dangus sielvartu pajuodo,
O brolis ujamas suklypęs
Kraujuotais keliais eina gruodu.

Kiekvieną klaikų, šiurpų vakarą
Susirenka arai į puotą,
Ir juokdamies teisybę pakaria,
Ir drasko laisvę nukryžiuotą.

Šesutė aikčioja parpuolus
Ir rūtas ašaromis lieja, —
Kalėjime supuvo brolis,
Kad lietuvybę pamilo.

Pajuodo Algirdo tėvynė,
Kapuose vartos sentėvių kaulai, —
Per daug jau ašarų pritvino
Saulėteklių šaly be saulės!

O, Vilniau, tu matei žydėjimą,
O, Vilniau, alpstantis be žado!
Tave papuošt žiedais žadėjome,
Tave į saulę vesti žadam!

Jonas Docius.

Prasidėjo sveikinimai. Kalbėjo žemės ūkio ministeris p. Aleksa. Kariuomenės štabo viršininkas gen. št. plk. Černius priminė, ko kariuomenė ir karo vadovybė laukia iš šaulių. Pabrėžė, kad krašto gynimo reikalu turi būti vieningumas. Toj srity šaulių yra dideli nuopelnai praicity, dabarty ir, be abejoj, ateity. Jei kiekvienas lietuvis persiimtų šaulių idėja, tada kiekvienoj lietuviškoj troboj būtų lyg maža tvirtovėlė: Lietuvą būtų sunku sugriauti. Todėl, sakė, kariškoji vadovybė džiaugiasi kiekvienomis šaulių iškilmėmis, kiekvienu sielos pakilimu. Tris ketvirtąsias tautos atsparumo palaiko moralė būklė, pasitikėjimas savo vadovybe. Čia plati dirva šauliams rėmėjams ir moterims. Dar sveikino šaulių s-gos pirmininkas doc. Vailionis, l. e. šaulių s-gos v-ko pareigas plk. ltn. Kazitenas, šaulių moterų vedėja p. Dainauskienė, tautinio auklėjimo skyriaus vedėjas Daudzvardas ir t.t.

Susirinkimas pasiuntė sveikinimus Valstybės Prezidentui, Ministerių Kabinetai, Klaipėdos gubernatoriui, Klaipėdos šauliams ir Vilniaus krašto lietuviams.

Po penkių minučių pertraukos, šančių šaulių būrio choras posėdį pajavairino dainomis. T. Adamonis

VL. PUTVINSKIO I KAUNO ŠAULIŲ BŪRYS PAKELTAS Į KUOPĄ

Kovo 23 d. I rinktinė pakėlė VI. Putvinskio I Kauno būrį į kuopą, ir dabar ji vadinasi, VI. Putvio I Kauno šaulių kuopa. Kuopos valdyba su kuopos vadu numatė šiems metams daug darbų, kurių įvykdymui sudarytas planas. Norima šaulius daugiau supažindinti su karišku gyvenimu. Šiam tikslui pasiekti numatyta daug ekskursijų į įvairias kariuomenės ginklų rūšis. Be to, daug paskaitų kariškomis ir šauliškomis temomis.

Kovo 31 d. VI. Putvio I Kauno kuopos šauliai (aukštesniosios klasės) atliko šaudymo kovos šoviniais pirmąjį ir antrąjį pratimą. Brg.

TIK VIENAS NEIŠLAIKĖ EGZAMINŲ

Kovo 17 d. VII šiaulių rinktinės štabe buvo šiaulių miesto I šaulių kuopos šaulių, netarnavusių kariuomenėje, karinio parengimo žinių patikrinamieji egzaminai.

Rinktinės vadas į egzaminų komisiją pakvietė 8 p. pulko karininkus.

Prie egzaminų kuopos vadas prileido 12 šaulių. Egzaminus išlaikė 11 šaulių. Kitus šaulius, kurie per mažai lankė pamokas ir nebuvo tinkamai pasirengę, prie egzaminų nepriėjo.

Karinio parengimo pamokos žiemos ir rudens metu būna dukart savaitėje, o vasarą — sekmadieniais ir šventadieniais.

Markevičius

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

DĖL TVARKOS KAUNO ĮGULOS BAŽNYČIOJE IR ŽANDARŲ TARNYBOS

Įsakymas Kauno įgulai Nr. 7

1934 m. balandžio 17 d. Kaunas

§ 1.

Pastebėta, kad karininkai ir įgulos dalys šiek tiek vėluojasi atvykti į pamaldas bei kitas įgulos iškilmes, kas trukdo laiku surikiuoti vietoje ir numatytą tvarką palaikyti. Kai kurie karininkai atvyksta iškilimams prasidėjus, vyriausiajam viršininkui jau atvykus.

Ateity dalinius į įgulos iškilmes siųsti tuo apskaičiavimu, kad 15 min. prieš iškilmių pradžią kareiviai jau būtų išrikiuoti nurodytoje vietoje. Žemesnieji karininkai turi atvykti bent 5 min., o aukštesnieji — 2—3 min. prieš iškilmių pradžią.

Pamaldoms ar iškilimams pasibaigus išeina vyresniškumo eilėje.

§ 2.

Kauno įgulos bažnyčioje neiškilmingų pamaldų metu nustatoma tokia tvarka:

Į pamaldas Kauno įgulos bažnyčioje siunčiama: 1) 1 husarų D.L.E. Kun. Jonušo Radvilos pulkas, 2) Kauno m. ir apskr. komendantūros karo policijos mokykla ir 3) šarvuotųjų rinktinės šarvuota auto kuopa.

Daliniai turi atvykti ir išsirikiuoti bažnyčioje 5 min. prieš pamaldų pradžią. 1 husarų pulkas rikiuojasi bažnyčios kairėje pusėje, karo policijos mokykla — dešinėje pusėje ir sudaro špalierius nuo sėdimųjų vietų pirmosios eilės iki pat bažnyčios durų, paliekant vidury praėjimui dviejų žingsnių platumo taką.

Kariai, tik atėję į bažnyčią ir iš jos išeidami, visi kartu priklaupia. Per pamaldas stovi laisvai lygiuodamies gretose ir užpakalin. Giedant maldą už Tėvynę stovi ramiai. Per mišias klūpo: a) Ministrantūrą kalbant, t. y. kai giedama „Pulkim ant kelių“ ir nuo Sanctus iki pakylėjimo imamai. Kitais atvejais klaupiasi pagal bažnyčios apeigų reikalavimą.

Išeinant iš įgulos bažnyčios žiūrėti, kad nebūtų prie didžiųjų durų susigrūdimo.

Tvarkos žiūri placadjutantas ir karininkas, atvedęs karo policijos mokyklą į bažnyčią.

Pastaba: Vyr. štabo aplinkraštis 1928 m. Nr. 1.

§ 3.

Įsakymą Kauno įgulai 1930 m. Nr. 11 § 2 papildau ir skelbiu vadovautis:

Kareivių drausmei ir viešajai tvarkai įguloje palaikyti skiriami patruliuoti Kauno komendantūros karo policijos mokyklos žandarai puskarininkiai.

Jų pareigos: a) žiūrėti, kad kareiviai laikytųsi drausmės, viešojo padarumo ir karių mandagumo taisyklių, b) žiūrėti kareivių išorinės išvaizdos ir ar jie apsirengę pagal uniformos taisykles ir c) tikrinti kareivių asmens dokumentus.

Teisės: a) Nepadoriai besielgiančius, neblaivius, neturintčius leidimų išeiti iš kareivinių ir kitaip nusizengusius kareivius sulaiko ir pristato į komendantūrą įgulos budėtoji arba į sulaikytojo kareivio dalį — tos dalies budėtojui, t. y. kur arčiau. Įgulos budėtojas apie sulaikytą kareivį praneša įgulos komendantui ir vykdo kaip jis įsakys, o dalies budėtojas apie žandaro sulaikytą kareivį praneša dalies vadui. Sulaikyto kareivio pavardę dalies budėtojas pasako ir sulaikiusiam kareivį žandarui. b) Dėl mažesnių kareivių nusizengimų (pav., nevisos sagos užsegtos, netinkamai susijuosęs ir kt.) žandarai tik užrašo kareivio pavardę ir jo nesulaiko. c) Žandarai, baigę patruliuoti, apie visus įvykius ir sulaikytus kareivius praneša įgulos budėtojui ir savo betarpiškam viršininkui — žandarų būrio vadui.

Uniforma. Patruliuojantieji žandarai dėvi tarnybos ženklą — žalią akselbantą. Kaip savo asmens dokumentą, jie turi įgulos komendanto duotą asmens liudijimą su fotografija.

Tarnyboje žandarai ginkluoti pistoletais arba šautuvais.

Pastaba: Prireikus žandarams pagalbon gali būti skiriami patruliuoti karo policijos mokyklos puskarininkiai ir eiliniai. Šiuo atveju žandarai skiriami patrulių vyresniaisiais.

Redakcijos prierasas: Šį įsakymą dedame primindami tiems, kurie apie tai jau yra pamiršę, kas matyti iš rašomųjų straipsnių ir nusiskundimų dėl netvarkos Kauno įgulos bažnyčioje.

PRAŠO KARIO

Pavilkijo pr. mokykloj mažamečiai mokiniai labai pamėgo „Kari“. Nors pakankamai gauna įvairių knygelių, bet vis prašo „Kario“, kurių norą, žinoma, įvykdo mokyklos vedėjas.

Juozas Astrauskas

Giesmė virėjui

Kur rūksta garai,
Dideli katilai,
Virėjas rankoves raitoja;
Pauosto kai ką,
Čiupinėja ranka,
Kad nieko nebūt netvarkoje.

Jo burna plati
Paragauja pati
Pirmiausia garuojančią sriubą;
Ir šypsos jisai —
Ji skanutė visai, —
Jo rankos o-ho — nesugrube.

Jau grįžo kariai,
Renkas jų čia būriai,
Visų alkani katiliukai:
— Man truput daugiau!
— Dar riebumo prašau! —
Ir pilia — kliu-kliuku.

Jon. D.

Savos gamybos makaronai

Rukšnaičio foto

AUTORITETAS, GRAŽŪS PAVYZDŽIAI IR TEISINGUMAS — GERIAUSIA AUKLĖJIMO PRIEMONĖ

Kovo 22 ir 29 d. d. karo aviacijos puskarininkiams mjr. Mačiuka laikė paskaitą „Puskarininkis, jo autoritetas ir santykis su visuomene“. Paskaita lietė puskarininkius kaipo tam tikros srities pedagogus-viršininkus ir pabrėžė naudingų auklėjimo žinių ir patarimų.

Prelegentas pabrėžė, kad kariuomenės pagrindiniai ramsčiai: pasiryžimas, savigarba, drąsa ir narsumas. Dvasines jėgas reikia sąmoningai ugdyti ir skiepyti į paskirus asmenis. Kadro uždavinys valdiniuose tai išugdyti. Tik puskarininkiai, gyvendami šalia kareivių, gali juos tinkamai auklėti. Be pasiryžimo, be atsidėjimo, be moralinių ypatybių yra netinkamas puskarininkis auklėtojas-viršininkas. Puskarininkis moko tik pavyzdžiu. Pavyzdys yra geriausia auklėjimo priemonė ir nulemia visas kitas.

Statutai ir instrukcijos yra tik rėmai kariuomenės tvarkai ir drausmei palaikyti. Puskarininkis yra savo srities pedagogas. Vokiečių kariuomenės galybė reikėsi tik puskarininkiuose. Puskarininkis turi atsiminti, kad jį visuomet seka daug akių ne tik kareivinėse, bet ir už kareivinių sienų. Jei tinkamai elgsies ir rodys gražius pavyzdžius — įgys pasitikėjimą, autoritetą — savo valią galėsi skiepyti valdiniams. Kaip magnetas traukia geležį, taip puskarininkis trauks gražiu pavyzdžiu valdinius. Be autoriteto, be pasitikėjimo savi mi bus netinkamas auklėtojas. Tokio viršininko žodžiai, ne drausmės pabaudos neveiks valdinio. Puskarininkis turi būti savo dalinio teisingumo ir pasitikėjimo sargas. Baimėje išauklėtas kareivis bus robotas-automatas; be sumanumo bei iniciatyvos.

Jauniems kareiviams atvykus į kareivines, nereikia jų pirmomis dienomis bauginti ir bausmėmis grasinti. Atmink, kad jie atsidūrė naujoj gyvenimo aplinkumoj. Toji diena jaunam kareiviui yra įspūdingiausia. Į kareivinių gyvenimą reikia įvesti, kaip į naują ir kilnią šeimą. Stengtis įgyti jų pasitikėjimą, pabrėžti kariškų pareigų svarbumą, kilnumą, kad jie kariška tarnyba susidomėtų. Reikia suprasti jų savijautą, atspėti jų mintis. Jei kadras juos nuoširdžiai ir draugiškai sutiks, tėviškai bei broliškai patars, nurodys — jie pajus prie vyresniųjų simpatiją, pakils puskarininkio autoritetas ir pasitikėjimas.

Kariuomenės drausmei ir tvarkai palaikyti kariški statutai reikalingi. Tačiau nereikia svaidyti bausmių kur reikia ir kur nereikia. Drausmės galią pasilikti rezerve ir vartoti tik tais atvejais, kai kitos priemonės nebegelbsti. Perdažnos bausmės virsta baubu. Kadras šiurkščiausiais išsireiškimais ir bausmėmis neišauklės tinkamo kario.

Taip pat nemažiau svarbi ir naudinga buvo antroji paskaitos dalis: „Puskarininkio santykis su visuomene“. Šalia tėvynės gynimo pareigų, seka antra svarbi pareiga — dirbti tautos ir tėvynės garbei. Puskarininkių darbo vaisiai plinta ne tik kariuomenėje, bet ir po visą šalį. Susipratęs karys neskelbia savo šeimą žeminančių žinių. Kasdien stengtis labiau tobulėti. Skleisti žodžiu ir kelti spaudoje kiekvieną savo tautiečio kilnų žygį. Visuomet ir visur reikia ginti savo tautos ir tautiečio garbę. Puskarininkis visur turi elgtis riteriškai.

Be to, apibrėžė kariškų iškilnių reikšmę, valstybinių ir kariuomenių švenčių reikalingumą ir jų naudingumą. Kaip puskarininkis turi elgtis su draugais, įvairiose iškilnėse, atostogų metu, gatvėse ir kitose viešose vietose. O ypatingai pagerbiant žuvusius dėl tėvynės, turime pasirodyti kaip pridera kariui.

Virš. St. Čepulis

GERBKIME SVEČIA

Kariuomenės dalyse yra iš įvairių sričių paskaitų, pramogų. Į tas pramogas kviečiama ir civilių žmonių. Tačiau nevisi mokam atvykstančius svečius — civilius pagerbti. Pav., pakviestas civilis — agronomas laiko pulko kareiviams paskaitą, visa širdimi stengiasi suteikti naudingų žinių. Daugumas kareivių tinkamai atsidėję klauso, tik, žiūrėk, atsiranda keletas kareivių, kurie sočiai prisivalgę snaudžia arba vienas kitam visokius nuotykius pasakoja. Salėje išblaškomas klausytojų dėmesys, sukeliamas nepertraukiamas šnibždesys. Paskaitininkui sunku kalbėti, pavargsta ir, išvykdamas iš paskaitų salės, išsineša labai blogą nuomonę apie vietos kariuomenės dalį.

Kiekvienam kariui reikėtų šiuo reikalu susirūpinti. Juk būtų visai negražu, jei aukštesnieji viršininkai svečių akivaizdoj pradėtų mus įspėti arba civiliai žmonės mus mokyti drausmės.

Mes esame garbingų ir vaišingų sentėvių palikuonys. Senovės lietuvis svečią gerbdavo. Tuo tikrai lietuvišku papročiu turėtumėm kiekvienas karys persiimti. Tad gerbkime pas mus atvykstančius svečius!

Zen. Petkevičius

JAUNIEJI SODININKAI GYVAI DOMISI KARIŠKŲJŲ MOKSLU

Arčiau į pavasarį Aukšt. Sodininkystės M-los moksleiviai įgyja vis daugiau ir daugiau praktiškų žinių iš kariškojo mokslo. Per žiemą „kalė“ statutus, lentoje kasę apkasus, na, ir dar kai ką... dabar praktiškai susipažįsta su kulkosvaidžiais ir t.t. Bet tai dar neviskas: jie yra išstudijavę ir daug kitokių kariškų įrankių.

Kovo 28 d. kar. pareng. instruktorius jauniems sodininkams laikė paskaitą „Nuodingų karo medžiagų veikimas ir jų vartojimo būdai“. Po paskaitos instruktorius paleido ašaruojančių dujų. Kiek daug vargo turėjo vyrai, kol nuramino „verkiančias“ paneles, kaip tyčia atėjusias tą dieną pasiklausyti įdomios paskaitos.

Nors pavasario saulutės spinduliai sodininkams neša daugybę rūpesčių ir naujų darbų, bet šalia savo specialybės jie lygiai gyvai domisi kariškuoju mokslu.

B. Mikalkėnas

LĒKTUVAI MUS LYDĖJO

Kovo 15 d. karo aviacijos jauni kareiviai atliko 20 km žygį. Žygis buvo gana įdomus. Beveik viso žygio laiką padangėse nardė mūsų lėktuvai. Mums žygiuojant parodė, kad nepastebimai iš pasalų lėktuvai-naikintuvai gali apšaudyti žygiuojančią kariuomenę ir staiga dingti erdvėje.

Tuo žygių jaunųjų kareivių apmokymas ir baigėsi. Kovo 18—20 d. buvo jaunųjų kareivių apmokymo tikrinimas — egzaminai.

Kovo mėn. 21 ir 22 d. buvo surengtos ekskursijos Pirmąją dieną aplankėme artilerijos pulką. „Drobės“ fabrike pamatėme kaip audžiama medžiaga, kuria ir mes aprengti.

Antrąją dieną šarvuočių rinktinėje susipažinome su tankais. Tą pačią dieną dar buvome stiklo fabrike ir pamatėme kaip gaminami įvairūs stiklo gaminiai.

Kariai ekskursijomis labai patenkinti ir pageidauja, kad galėtų aplankyti ir žymesnes vietas, muziejus ir t.t.

Grand. Višcius

SKAITO DAUG LAIKRAŠČIŲ

Kasmet 3 artilerijos pulko liktiniai puskarininkiai vis daugiau išsirašo laikraščius. Daugumas išsirašo po du egz.: vieną sau, o kitą namiškiams.

Šiais metais likt. puskarininkiai išsirašė „Kario“ — 17 egz. (pernai nė vieno), „Mūsų Vilniaus“ — 29 egz., „Gimtosios Kalbos“ — 28 egz., ir įvairių kitų laikraščių 10 egz. („Diena“, „Laiko Žodis“ ir t.). Viso — 84 egz. Pernai buvo išsirašę tik 56 egz.

Taip pat daugumas išsirašo ir „Lietuviškąją Enciklopediją“. Iki šiol jau išsirašė IV tomą puskarininkių ir civil. tarn. — 16 egz. Kurie anksčiau nesirašė, dabar išsirašė visus keturis tomus iš karto.

Reikia tikėtis, kad „Liet. Enciklopediją“ išsirašys ir daugiau puskarininkių.

Pr. Sitavičius

Teismo kronika

— 1934 m. spalio mėn. 7 d., grįžęs iš bažnyčios, 1 pėst. pulko jaunas kareivis Mykolas Abrasonis pasiryžo save susižaloti ir tuo būdu išvengti tarnybos kariuomenėje. Tą dieną kelis kartus imlinėjo iš piramidės savo šautuvą, ir, šiek tiek jį pavales, vėl pastatydavo į vietą. Jo draugai pastebėjo, kad j. k. Abrasonis buvo labai išbalęs ir neramiai dairėsi į šalis. Draugų paklaustas, kodėl jis taip dažnai valas savo šautuvą, jis atsakė, jog jo šautuvas labai rūdijęs. Pagaliau jis pasiryžo ir, įrėmęs vamzdį į koją, ėmė valyti buožės padą. Tuo pat metu pasigirdo šūvis ir j. k. Abrasonis paleido šautuvą iš rankų, — jam buvo persauta koja. Kadangi visos šio nelaimingo įvykio aplinkybės liūdėjo, kad tai yra apgalvotas darbas, tai j. k. Abrasonis buvo areštuotas ir jam iškelta byla. Teismas j. k. Abrasonį pripažino kaltą ir nubaudė jį vieneriais metais 6 mėn. sunkiųjų darbų (grasos) kalėjimo, susiaurinant teises, atimant kario vardą ir išmetant iš kariuomenės.

— Vytauto Didžiojo kuopos eil. Domininkas Simanavičius kažko pyko ant tos pat kuopos eil. Valentinavičiaus. Norėdamas Valentinavičiui atkeršyti, jis parašė priešvalstybinio turinio atsišaukimą, jį padaugino kuopos rotatorium ir, niekam nematant, užkišo už Valentinavičiaus rankogalio vieną to atsišaukimo egzempliorių, o kitus to atsišaukimo 7 egz. padėjo į pečių, prie kurio stovėjo eil. Valentinavičiaus lova. Taip jis tą dalyką sutvarkęs, pranešė vietos saugumo policijai, jog eil. Valentinavičius esąs priešvalstybinis gaivalas, laikas pas save komunistinės literatūros ir ją platinęs artimųjų tarpe.

Pasiremdama tuo pranešimu, policija iškrėtė eil. Valentina-
vičių ir surado pas jį eil. Simanavičiaus pagamintos litera-
tūros. Tačiau ylos maiše nepaslėpsi. Kvočiamas eil. Sima-
navičius sukluo ir jam nieko kito nebeliko, kaip prisipažinti
tų atsišaukimų autorium. Kasdamas kitam duobę — pats
įgriuvo, — eil. Simanavičius buvo areštuotas ir teismo spren-
dimu nubaustas 1 metais 6 mėn. s. d. kalėjimo.

— 1934 m. birželio 19 d. Gaurės v. Eičių kaime 3 karei-
viai klausinėjo kelio į Jurbarką. Kaime tie reti svečiai buvo
įtarti ir apie juos skubiai pranešta Eičių girininkijos giri-
ninkui, kuris kartu su savo žvalgais ir eiguliais, posėdžiavu-
siais tuo metu girininkijoje, pasekė jų pėdomis ir už pusantro
kilometro nuo Eičių juos sulaukė. Sulaukietieji aiškinosi, kad
žygiuoja atostogauti, o vėliau, — kad čia paklydę. Pasirodo,
jog tai buvo 4 pėst. pulko jauni kareiviai Martynas Masiulis
(jau prieš tai kelis kartus baustas už tūlus nusikaltimus), Fran-
cas Garbenčius ir Otto Verneris Harmsas. Jie savavališkai
pasišalinę iš dalies ir norėjo pabėgti į Vokietiją. Už šį nu-
sikaltimą, o Masiulis dar ir už svetimo laikrodžio pagrobimą,
nubausti: Masiulis 3 metais s. d. kalėjimo, Harmsas ir Gar-
benčius po 2 metus s. d. (grasos) kalėjimo, atėmus iš jų teis-
ses, kario vardą ir išmetus iš kariuomenės.

— 5 pėst. pulko eil. Mykolas Smilginas pripažintas kal-
tas, kad jis 1921 m. sausio 2 d., per karą, pasišalindamas iš
savo dalies, išsinešė ir praleido jam duotą vartoti valstybinį
šautuvą 150 litų vertės. Mykolas Smilginas visą pabėgimo
laiką gyveno Vokietijoje, tačiau paskiausiai jis iš ten buvo
išvarytas ir perduotas Lietuvos policijai. Čia jis norėjo su-
vaidinti kvailiuko vaidmenį ir išvengti jam gresiančios baus-
mės, bet gydytojai pripažino, jį sveiką ir už savo veiksmus
atsakingą. Smilginas nubaustas 2 met. 8 mėn. sunkiųjų
darbų kalėjimo.

— Panevėžio miesto gyventoja Stefanija Leonavičienė
patiekė 1 pėst. pulko vadui prašymą, kuriame ji išdėstė, jog
1 p. pulko vyr. pusk. Pranas Švelnikas nuo seniau jai palikęs
skolingas 83 litus. Prašymas Leonavičienei buvo gražintas
su pridėtu kvitu tokio turinio: „Kvitas, duotas v. p. Švelni-
kui, kad su Leonavičiene Stefanija atsilyginta, už beraštę pa-
sirašau (pas.) Petrauskaitė“. Tačiau Leonavičienė pasiuntė
pulko vadui kitą prašymą, kuriame nurodė, kad pridėtasis
kvitas yra suklastotas. Šį reikalą aiškinant, policija iškvotė
visas įsiregistravusias Panevėžy Petrauskaites, bet ne viena
neprisipažino pasirašiusi už neraštingą Leonavičienę; tą pat
patvirtino ir rašyenos ekspertyzė. V. p. Švelnikas buvo pa-
trauktas teismo atsakomybėn ir nubaustas vieneriais metais
paprasto kalėjimo.

NUSTATYTA BĖGIMO PER MIESTĄ TVARKA

Įvykstančiose ketvirtose iš eilės bėgimo per miestą tra-
dicinėse rungtyne maršrutu: Rotušės aikštė, Prezidento
g-vė, Laisvės alėja ir Įgulos bažnyčia. Taškų skaičiavimas yra
sumažintas iki 20, nes jau daug buvusių rungtynių parodė,
kad dėl didelio dalyvių skaičiaus beveik neįmanoma skai-
čiuoti iki 30 t. Dėl didelio bėgikų susibūrimo prie finišo vi-
sos bandytos priemonės tiksliai suskaičiuoti taškus buvo be
vaisių. Šiuo atveju gerai būdavo, kai laimėtojas — 5 p. pulkas
buvo aiškiai matomas su didžiausia taškų persvara. Šio se-
zono bėgimui, kuris numatytas balandžio 14 d., visos sporto
organizacijos turi komandas registruoti ne vėliau iki bal-
landžio 12 d. imamai. Starto moketis po 50 ct. nuo dalyvio.
Kauno įgulos dalys, norinčios šiam propagandiniam bėgime
dalyvauti, registruojasi per Kariuomenės Sporto Draugiją,
kaipo tos dr-jos narės ir taškus renka tik savo naudai, bet
nesusijungę su kitomis dalimis. Komandai, kuri surinks dau-
giausia taškų, bus įteikta pereinamoji dovana: trys metai iš
eilės arba penki be eilės. Jeigu kuriais nors metais įvyktų
tik vienas bėgimas, tai vis tiek pat įskaitomas laimėjimas 1 mt.
Pirmos trims vietoms yra paskirtos vertingos asmeninės kar-
tinės dovanos.

Taškai bus skaičiuojami šia tvarka: už 1 v. 20 t.,
už II v. 19 t., už III v. 18 t. ir 20-tasis 1 tašką. Likusieji po
20-tojo taškų jau nebegauna.

Komandos renkasi balandžio 14 d. lygiai 12 v. Šaulių
Sąjungos kieme iš kur bus nuvestos į būstines apsirengti.
Pageidautina turėti ryškios spalvos uniformas. Visais šių
rungtynių reikalais galima kreiptis į Kūno Kultūros Rūmus
pas LA reikalų vedėją p. Baniūną.

CROSS-COUNTRY BALANDŽIO 27 D.

Lengvosios atletikos komitetas nustatė bėgimui per lau-
kus datą balandžio 27 d. (Atvelyky). Teko girdėti, kad lai-
mėtojams ir čia bus paskirtos vertingos dovanos. Esant gra-
žiam ir šiltam orui, tikimasi daugiau dalyvių, negu pereinamais
metais. Maršrutas kol kas neaiškus.

ESTAI SMARKIAI SUKOLĖ LATVIUS

Kovo 31 d. buvusiose Taline tarpvalst. bokso rungty-
nėse Estija — Latvija, estai su didžiuoju rezultatu 7:1 laimėjo
prieš latvius. Tai parodo, kad estų klasė yra žymiai prana-
šesnė už latvius ir mūsiškius.

MŪSŲ BOKSININKAI DIRBA IŠSIJUOSE

Trenerio esto p. Kuuros mankštinami mūsų boksininkai
pagal patvarumą mankštoj yra suskirstyti į tris grupes ir per
savaitę po 5 d. mankštinami. Trenerio pareiškimu, būsian-
čiose Pabaltijo boksininkų rungtyne (Lietuva, Latvija, Es-
tija) mūsiškiai turi laimėti II-ąją vietą. Dalyviai labai uoliai
lanko pamokas ir su noru dirba.

„MSK SPORTO DIENOS“ — SAVAITRAŠTIS

Šis sporto žurnalas, kuris iki šiol išeidavo du kartus
per mėnesį, nuo gegužės 1 d. eis kas savaitę. Manoma jis
gerokai reformuoti ir bendradarbiais pakviesti žymiausių
mūsų sportinės spaudos laikraštinių. Reikia laukti, kad jis
ir kariuomenės sporto neužmirš.

OLIMPIJA (LIEPOJA) — KSS (KLAIPĖDA) 4:1 (2:0)

Kovo 31 d. Klaipėdoje viešėjo pirmą kartą latvių žymi
futbolo komanda: Liepojos Olimpija. KSS pasirodė savo se-
nos sudėties: Igovinas, Kudrickas, Chomičius, Habedaukas
(Gabrielius II puslaikį), Vilimavičius III (Gvildys II p.),
Meižys; Normantas, Šurkus, Trumpjonas (Zilbermanas
II p.), Raclauskas ir Čižauskas. Olimpija parodė gražų, grei-
tą ir tiksliomis žemomis pasuotėmis kombinuotą žaidimą.

Pirmam puslaiky KSS turėjo žymesnę persvarą ir ke-
liolika tikrų progų, bet neišnaudojo.

Antrame puslaikyje vaizdas pasikeitė: KSS nusilpo, o
latviai paėmė žaidimo iniciatyvą į savo rankas. Rungtyne
baigėsi 4:1 Olimpijos naudai.

Aplamai, tenka pabrėžti, kad KSS komandos yra labai
tvarkytinos ir tuo turi rimtai susirūpinti KSS futbolo sek-
cijos vadovybė, jei nori, kad KSS vėl pasiektų tokią aukš-
tumą, kokią kartą buvo pasiekusi.

KSS LAIMĖJO MIŠKO BĖGIMUS

Kovo 31 d. Klaipėdoje buvo lengvosios atletikos sezono
atidarymo proga tradiciniai pavasario miško bėgimai, kuriuos
kasmet po du kartu rengia Klaipėdos krašto sporto sąjunga.
Šiemet dalyvavo vien tiktai lietuvių sporto organizacijos, nes
vokiečiai iš Klaipėdos krašto sporto sąjungos išstojo! Bė-
gimai buvo padalyti į dvi grupes: junjorų ir senjorų. Junjorai
dar buvo suskirstyti į dvi klases: A ir B. Senjorai dalyvavo
vienoje klasėje. Šie bėgimai pasižymėjo didžiausiu bėgikų
skaičiumi, nors vokiečiai, kaip sakiau, ir nedalyvavo. Senjorų
klasėje startavo net 90 žmonių, iš kurių vien tiktai KSS 36,
paskutiniųjų tarpe daugiausia 6 p. pulko kariai. O junjoruose
dalyvavo 50 žmonių. Senjorai bėgo 5 km ir rezultatai buvo
pasiekti šie: 1. Tendys (KSS) 15:38 nr. 2. Virkietis (KSS)
16:5,6 m. ir 3 Vyr. pusk. Greičius (KSS) 16:10. (Visi trys
bėgo be konkurencijos). 5 km tikrieji rezultatai: 1. jaun.
pusk. Norvaiša (KSS) 16:15,5 m. 2. eil. Černolovikas (KSS)
17,28,2 min. ir 3. eil. Levinas (KSS) 17:34,2 min. Komando-
mis senjorų klasėje taip pasiskirstė vietomis: 1. KSS su 48
taškais ir tuo laimėjo Klaipėdos kr. sp. sąjungos pereinamąją
dovaną. 2. Šaulys su 66 taškais ir 3 vėl KSS 105 taškais.

Junjorai bėgo 3,5 km ir dalyvavo KSS ir Šaulys. Rezul-
tatai buvo pasiekti tokie: 1. Cenfeldas (Šaulys) 16:45 min.
2. Achenbachas (KSS) 16:53 min. ir 3. Liauba (KSS) 17:8.
Komandomis vietos pasiskirstė taip: 1. Šaulys su 42 taškais
ir antroje vietoje liko KSS su 43 taškais. B junjorai bėgo sta-
dione tiktai du ratu (ratas 460 m): 1. Simonaitis (KSS) 3:7,10
min. 2. Kriaučiūnas 3:8 min. ir 3. Streichertas (Bar-Kochba)
3:8,9 min.

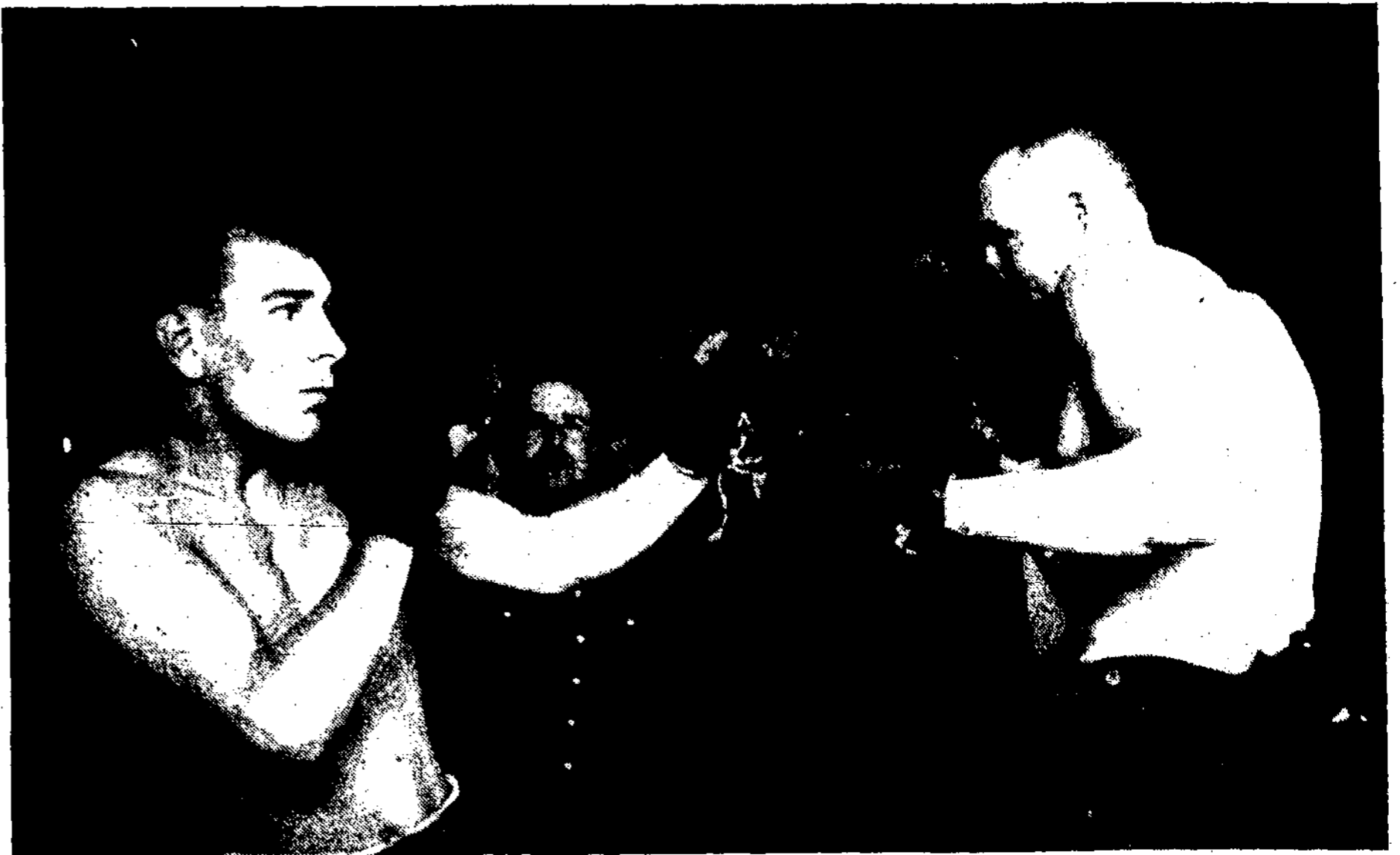
Jonas A. Misiūnas

PABALTIO BOKSO TURNYRAS KAUNE

Pagal sutartį Pabaltijo bokso turnyras šiemet turi įvykti
Kaune, ir ne vėliau gegužės 15 d. Turnyras numatomas gegu-
žės 15—18 d., bet jei Latvijos ir Estijos sunkiosios atletikos
sąjungos sutiks, tai bus nukeltos į birželio pradžią. Mūsų
kandidatai į rinktinę trenerio Kuuros jau treniruojami.

Atspėjamu laiku mėginame
ir bokso

Rukšnaičio foto

PRADEDAMA VALSTYBINIO STADIONO STATYBA

Ilgai užtrukęs ginčas tarp LFLS ir K.K. Rūmų dėl buvusios LFLS aikštės likviduotas ir K. K. Rūmai visiškai perėmė stadioną savo žinion ir balandžio pradžioje pradeda valstybinio stadiono statybą. Stadions apims apie 8 ha ir bus įrengtas pagal paskutinius reikalavimus. Šiemet bus atlikti tik žemės darbai. Stadions visiškai įrengtas bus tik per 2—3 metus. Stadiono planą sudarė ir pačiai statybai greičiausiai vadovaus arch. V. Landsbergis. Tai bus moderniškiausias stadions visam Pabaltijy.

ISTEIGTA BURIUOTOJŲ S-GA

Šiomis dienomis Klaipėdoje fiziško auklėjimo komiteto pirmininko kpt. Baltrūno pastangomis įsteigta Lietuvos būriuotojų s-ga, kurios tikslas plėsti Lietuvoje būrių sportą. Sąjunga priklausys K. K. Rūmų ir jos pirmininką K. K. Rūmų direktoriui pristačius skirs švietimo ministeris 4 metams, o vadovybės narius K. K. Rūmų direktorius. Įsteigtos s-gos pirmininku skirti pristatytas dr. Juozas Jurkūnas ir nariais: Albertas Patas, Rudolfas Jenetta ir Anas Polereitis. Sąjunga netrukus bus įregistruota tarptautinėje būrių laivų sąjungoje (I. Y. R. U.) Londone ir dar šiemet turės teisę rengti būriuotojų lenktynes ir pati dalyvauti lenktynėse užsieniuose. Prie sąjungos galės priklausyti visi Lietuvos vandens sporto klubai, kultyvuojantieji būrinį sportą.

7000 KM DVIRAČIAIS

Š. m. birželio mėn. Sovietų kariuomenės Leningrado įgulos vadai (karininkai) ir puskarininkiai rengiasi dideliam žygiui. Didelė vadų grupė dviračiais važiuos iš Leningrado į Gudiją, Ukrainą, Krimą, o iš ten per Maskvą grįš į Leningradą. Žygyje dalyvaus ir tie vadai, kurie 1934 m. nuvažiavo dviračiais iš Leningrado į Kaukazą ir buvo paskui pasikėlę į Elbruso kalno viršūnę

455,5 KM AUTOMOBILIU PER VALANDĄ

Kovo 8 d. anglų automobilininkas Malkolmas Kempbelas savo galinguoju automobiliu nuvažiavo 455 km ir 498 m per valandą. Automobilis (vardu „Mėlynasis paukštis“) turi 2.540 A.J. galingumo motorą. Automobilis važiavo pajūrio atabrada. Tai naujas pasaulinis automobilio greitumo rekordas. Paskutinis rekordas — 435 km ir 372 m per valandą buvo to paties automobilininko dar 1933 metais.

DIVIZIJOS NAKVYNĖ MIŠKE

Sovietų Rusijos kariuomenės 4-oji šaulių (pėstininkų) divizija vasario 15/16 d. nakvojo miške. 2 pėstininkų ir 1 artilerijos pulkai pasistatė sau iš karčių ir spyglių palapines, tokius pat „čumus“, kaip stato sau šiaurės kraštų čiabuviai.

Palapinėse degė laužai, buvo šilta, iki 14° šilimos, tuo laiku ore buvo 15° šalčio. Šilimą reguliavo palapinių budėtojai ir visur buvo prirengta malkų atsarga. Aplink laužą gulėjo 20—30 cm storumo drėgni sienojai, o tarp jų ir palapinių sienečių, kojomis į ugnies pusę, nakvojo ant spyglių paklotės kariai. Dalių štabams buvo pastatytos palapinės su pečiais (iš jų dalis žibalu kureamos). Vadai ir raštininkai galėjo dirbti palapinėse nusivilkę milines.

Divizija atėjo į nakvynės vietą 16 val. 30 min. ir iš karto pradėjo statyti žiemos stovyklą. 18 val. 30 min. kariai jau sėdėjo palapinėse ir vakarieniavo. Vieno pulko klubas net suspėjo aprūpinti palapinių dalį radio imtuvais ir garsiakalbiais.

„Krasnaja Zvezda“ pabrėžia tokių žiemos stovyklų statymo pratimų svarbą. Kare jos bus dažnai reikalingos. Stovykla reikia statyti ties upe ar upokšniu su geru vandeniu.

PRIEŠLĒKTUVINĖ APSAUGA LENKIJOJ

Lenkų priešlėktuvinės apsaugos lyga „LOPP“ pr. metų vasarą surengė daug kursų-stovyklų, kuriuose buvo mokomi chemiškų, mediciniškų, ryšių ir kitų priešlėktuvinės apsaugos komandų instruktoriai. Kursai truko keletą savaičių. Stovyklose įvesta kariškoji drausmė žymiai pakėlė kursų darbo našumą. Lenkų lygos vadovybė labai patenkinta kursais ir rengiasi šią vasarą steigti vėl kursus-stovyklas dar platesniu mastu.

Išleistos dvi mokomosios filmos, vardu „Sekimo ir ryšių postų tarnyba“ bei „Degazavimo komanda“. Kiekvienos filmos ilgumas 300 m.

PRIEŠLĒKTUVINĖ APSAUGA IR NAMŲ SAVININKAI

Vokietijoje namų savininkų ir priešlėktuvinės bei priešdujinės apsaugos sąjungos pasirašė sutartį dėl bendradarbiavimo. Namų savininkų sąjunga išleido pranešimą savo nariams. Pranešime rašoma, kad namų savininkai, neatsižvelgiant į finansinius sunkumus, pasirengę vykdyti visus priešlėktuvinės bei priešdujinės apsaugos sąjungos reikalavimus. Tačiau, namų savininkų sąjunga randa, kad slėptuvės rengiamos visiems gyventojams, ne vien tik namų savininkams ir jų šeimoms, todėl esą būtų teisinga pritraukti prie apsaugos priemonių finansavimo visus gyventojus ir apdėti juos specialiais mokesčiais.

MIŠKŲ KAUTYNĖS

Italų pėstininkų žurnale rašoma apie pėstininkų veiksmus miškuose. Aprašymo pagrindan paimti, tur būt, 1934 metų manevrų patyrimai. Žygis miškuose yra sunkus, ypač sunku laikyti duotas krypties. Žygiuojant tenka plačiai naudotis kompasu, dažnai tikrinti krypties tikslumą.

Žygiuojant voromis, tarp jų turi būti nedideli atstumai, kad nenutruktų ryšiai. Voros priešakyje eina stiprūs patuliai, ginkluoti rank. kulkosvaidžiais. Sunkieji kulkosvaidžiai perduodami kuopoms. Rezervai žygiuoja tokiu atstumu, kad juos kiekvienu laiku galėtų panaudoti. Geriausia vieta viršininkui — ties savo rezervu.

Ryšiai miške ypatingai svarbūs, todėl vyresn. viršininkui tenka suderinti žygio greitumą su ryšių organizacijos greitumu.

Dėl „Kuprinės pabirų“

Yra sakoma: kas neina pirmyn, tas žengia atgal. „Karys“ tvarkosi, kas kart vis tobulėja ir užkariauja didesnę skaitytojų skaičių. Bet to negalima pasakyti apie „Kuprinės pabirų“ skyrių. Atsitiktinai man teko pavartyti pereitų kelerių metų „Kario“ komplektus ir pasakysiu, kad jei „Karys“, kaip sakiau, žymiai patobulėjo, tai „Kuprinės pabirų“ skyrius tikrai maža tepažengęs.

Tiesa, kariai ir dabar domisi „Kuprinės pabiro-mis“, ne kartą gardžiai nusijuokia ir pralinksmėja tą „Kario“ skyrių perskaite, bet vis dėlto šį skyrių dar galėtų padaryti įdomesniu. Kas dėl to kaltas: redakcija? Ne. Kalti mes patys — kariai. „Kario“ redakcija, kaip matyti, visomis išgalėmis stengiasi šį skyrių patobulinti, bet aiškiai matyti, kad jai trūksta medžiagos. Kartais į „Kuprinės pabiras“ dedama tokia medžiaga, kuri nieko bendro neturi su kario gyvenimu, pav., trumpi juokai, kokių galima rasti kiekviename kalendoriuje. Redakcija, kiek teko iš „Kario“ komplektų pastebėti, jau kiek kartų kreipėsi į savo skaitytojus ir bendradarbius, kad siųstų daugiau medžiagos į „Kuprinės pabirų“ skyrių, bet, matyt, kariai-bendradarbiai tą prašymą praleido pro ausis.

Į „Kario“ bendradarbių eiles kiekvienam durys atviros. Gali jis būti baigęs aukštuosius mokslus, gali jis būti tik pradžios mokyklą ar ir jokios mokyklos nebaigęs, — redakcijai tai nesvarbu. Aplamai, ir visos kitos redakcijos žiūri ne į mokslo cenzą, bet į rašinio vertę. Bet ypač, sakau, į tai nekreipia dėmesio „Kario“ redakcija. Todėl nenuostabu, kad „Kario“ dėka šiandien, kad ir mažo mokslo cenzo, atsirado jau spėjusių pasižymėti rašytojų, žurnalistų, feljeto-

nistų ar šiaip vertingų straipsnių rašytojų. Neminėsiu čia tų asmenų pavardžių bei pseudonimų (slapyvardžių), bet kas uoliai seka mūsų literatūrą, tas ir be mano nurodymų sužinos, kurių asmenų „Kario“ redakcija atkasė talentus ir išvilko juos viešumon. Taigi ir mes, kariai, kurie, kaip sakiau, esam mažo cenzo, neturime nusiminti.

Iš mūsų, be abejo, turi atsirasti gabių spaudos bendradarbių, o ypač feljetonistų. Kartais atliekamu laiku kareivinėse prikrečiama tiek juoko, pavartojami tokie sąmoningo juoko išsireiškimai, papasakojimai, kad jie prašyte prašosi plunksnos. Taigi tokius dalykus, nieko nelaukiant, reikia tuojau surašyti ir siųsti „Kario“ redakcijai, „Kuprinės pabiroms“. Ką redakcija ras tinkamą spausdinti, visada išspausdins ir net už juos sumokės honorarą. Niekad nereikia nusiminti, kad kartais pasiūsto juoko neišspausdins. Jeigu vieno neišspausdino, siųsk antrą, trečią. Jeigu kuopoj atsirastų keli būsimieji „Kuprinės pabirų“ bendradarbiai, tai patarčiau siųsti raštus viename voke, nes pigiau atseitų persiuntimas. Taip siunčiant būtinai antroje rašinio pusėje reikia pažymėti savo vardą, pavardę ir smulkų adresą. Be to, būtų labai gera, kad savo raštus bei juokus duotumėm viens kitam patikrinti, o tik tada siųstumėm redakcijai.

Baigdamas dar kartą noriu paraginti visus atkreipti didesnio dėmesio (esamųjų ir būsimųjų bendradarbių) į „Kuprinės pabiras“ ir siųsti šiam skyriui daugiau medžiagos grynai tik iš karių gyvenimo. Tad visi išbandykime savo jėgas ir neleiskime sąmoningam juokui klestėti tiktai kurioj nors kuopoje.

Al. Ginvyris

ROBOTO VALDOMAS LĒKTUVAS

Paryžiaus spauda praneša, kad Kalifornijos pakrantėje neseniai atliko pirmąjį bandomąjį trijų valandų skridimą naujas Amerikos karo lėktuvas, valdomas mechaniško automato. Bandomajame skridime dalyvavo keli karininkai — oficialūs karo ministerijos atstovai, kurių tarpe buvo du žymūs lakūnai.

Savaime suprantama, kad naujojo lėktuvo išbandymas buvo atliekamas slaptai.

Šio lėktuvo automatinio valdymo principas, kiek patirta, yra toksai: valdomajame mechanizme yra įtaisytas tam tikras radio kompasas, kurį lakūnas nustato į bet kurią siunčiamąją radio stotį. Pagaudamas šios stoties bangas, kompasas leidžia garsus, kurių grynumas ir skambumas keičiasi, nukrypstant nuo tiesiosios linijos, einančios pasirinktosio radio stoties link. Toks kompasas, įjungtas į automatinio valdymo prietaisų sistemą, įgalina atlikti skridimus be lakūno. Lakūnas, pagavęs reikalingos stoties bangas ir tinkamai nustatęs kompasą garsą, tolesnį lėktuvo valdymą gali pavesti vien automatiniam įtaisymams — robotui, o pats tuo tarpu gali ilsėtis, šaudyti iš kulkosvaidžio ir t.t., būdamas tikras, kad lėktuvas nepames reikalingos krypties, nes jį valdo nenuilstantis robotas. Lėktuve, kaip galima spręsti, yra ir mechaniniai prietaisai žvalgymui. Vienas pirmojo bandomojo skridimo dalyvis, savo viršininkų leidžiamas, spaudos atstovams pareiškė.

— Mūsų robotas lėktuvą valdo labai tobulai. Būvome nuskridę nuo kranto 175 mylias. Kai mes skridome pro vieną transporto laivą ir pro vieną minininką, mes jų nematėme (lėktuvo langai buvo nudažyti, kad pro juos nesimatytų), bet mūsų prietaisai rodė mums, kur tie laivai yra ir mes visai tiksliai žinojome, kai skridome virš šių laivų.

ELEKTROS MINA

Vokietijos karo laivyne oficialiai įvestos minos, varomos ne suspaustu oru, bet elektra. Elektra varomos minos tuo

patogios, kad jų, plaukiančių po vandeniu, negalima pastebėti (oru varomos minos pastebimos iš oro burbulų, kilančių į vandens paviršius) ir todėl jos pavojingesnės prieš laivams. Be to, minų leidimo aparatai taip tobuli, kad minos į vandenį paleidžiamos be jokio garso.

Elektros minos Vokietijoje buvo išrastos 1918 m., bet didžiojo karo metu praktiškai jų išbandyti neteko. Bandymai su elektros minomis esą buvo daromi vienoje neutralėje valstybėje, todėl Vokietija, nors pagal Versalio sutartį neturėjo teisės laikyti nardomųjų laivų, galėjo šių minų tobulinimą ir toliau varyti.

Vienintelis elektros minų trūkumas — jų palyginamai nedidelis greitis — 30 mazgų. Oru varomos minos dar didžiojo karo metu plaukdavo iki 43 mazgų.

PRIEŠDUJINIS APARATAS

Krokvos profesorius inž. A. Paliszewski's kelis metus dirbo, tobulindamas aparatą, kurio pagalba nuodingas dujas galima padaryti nekenksmingomis. Neseniai jis šį darbą baigė. Paliszewski'o išrastas aparatas, kaip praneša užsienio spauda, per sekundę apvalo nuo dujų 2 kubinius metrus oro. Aparatu galima naudotis tiek atvirame ore, tiek uždaroje būstinėje. Jis taip sukonstruotas, kad lengvai gali būti perkeltas į reikiamąją vietą ir tuoj paleistas į darbą.

Išradėjas savo išradimui gavo patentą, kurį pardavė Lenkijos karo ministerijai.

*Jaunuoli, jei „Kario“ pasikviest nebijosi,
Kariuomenėn patekęs jau daug ką
žinosi.*

J. Najulis

„Kario“ platinimo reikalu

Š. m. „Kario“ Nr. 3 įdėtas Ptr. Bukelio straipsnis „Kario“ platinimo reikalu, kuriame autorius iškelia kelis pavyzdžius, kaip platintojas turi organizuoti „Kario“ platinimo darbą.

Liktiniai viršilos ir puskarininkiai, prie kurių kreipiasi šiuo reikalu, neturėtų atsisakyti, bet dar pritarti jų kilniam užsimojimui. Juk ir liktinio yra pareiga per spaudos platinimą kultūrinti mūsų sodžių.

Autorius Ptr. Bukelis rašo, kad kai kurie sąrašai nepasiekė savo tikslo, o mėtosi kartu su raštinės įvairiais sąrašais. Dėl šitokių platintojų galima vien tik pasakyti, kad jie, neturėdami patraukimo, nesugebėjo tinkamai pasielgti. Jie nusideda dvigubai spaudai ir kario šeimai, kurį dėl jo apsileidimo tapo išskirti iš „Kario“ skaitytojų tarpo.

Nesusipratimams išvengti su prenumeratoriais reikia mandagiai elgtis ir turėti jų tarpe pasitikėjimą. Pasitaiko, kad prenumeratorių negali sumokėti už „Kari“ 1 lito, prašo palaukti ir kitą mėnesį žada sumokėti 2 litus. Su tuo reikia sutikti ir palaukti kito mėnesio. Bet yra net ir tokių, kurie iš karto moka po 2, 3 ir 4 litus, sakydami, „po daugiau mokėdamas, greičiau išsimokėsiu“.

Svarbiausioji kliūtis atsiskaitymo keblumas. Čia autorius teisingai iškelta mintis, bet ir ši trūkumą taip pat galima pašalinti. Reikia kas mėnesį, mokant kareiviams algas, su sąrašu būti prie algų mokėjimo, nes kiekvienas prenumeratorių su noru atsiskaito. Arba tuojau po algos eiti su sąrašu į kuopą ir rinkti iš prenumeratorių pinigų. Kiek daugiau ap sunkina platintoją, kuris turi keliose kuopose prenumeratorių. Mano manymu, toks platintojas turėtų kiekvienos kuopos visų prenumeratorių padaryti po du sąrašus, kurių vieną su jų parašais įteiktų kuopų vadams, kad mokėdami jiems algas išlaikytų už „Kari“, o kitą (nuoraša) sau pasilikty žymėti užsimokėjusius ir visus pakeitimus. Platintojui lieka tik nuvykti ir atsiimti pinigų, kuriuos vėliau pasiųstų į administraciją. Lieka tik atsidėjus sekti įvairius pakeitimus.

Jauni kareiviai keliami ir komandiruojami į įvairias specialias dalis, kur išbuve tam tikrą laiką ir jas baigę, gražinami vėl į savo dalis. Tokie jauni kareiviai neatsisako nuo prenumeratos, bet išeidami patys praneša ir teiraujasi, kaip jiems pasielgti, kad „Karys“ ir toliau lankytų jų namiškius: tėvus, brolius, seseris bei mergeles. Jie sutinka, kad ir komandiruotėje jiems būnant irgi išlaikytų iš jų už „Kari“. Taigi čia platintojas turi parodyti savo sumanumą ir neišbraukti jų iš prenumeratorių sąrašų, bet padaryti iš sąrašo ištraukas ir pasiųsti tos dalies platintojams, o jeigu jų ten nėra, tai pavesti vienam prenumeratorių, kuris surinkęs kas mėnesį pinigų nuneštų į „Kario“ administraciją. Platintojas pasielgtų labai netaktiškai, jeigu sustabdytų jiems prenumeratą, nes jų šeimos, kurioms buvo siunčiamas „Karys“, būtų apvilptos, o „Karys“ neatsiektų savų tikslų.

Daugiau keblumų sudaro paleidžiami ir rezervą kareiviai. Nors priėmimo komisijos ir gerai tikrina priimamuosius kareivius, bet vis dėlto atsiranda ir tokių, kurie vėliau paleidžiami iš kariuomenės. Maždaug po mėnesio laiko visi netinkamieji kariuomenei iš jos paleidžiami namo. Pasitaiko ir eilinių kareivių, kuriuos dėl kai kurių susirgimų paleidžia iš kariuomenės. Bet šitokių atsitikimų labai mažai, už tai platintojai neturi nusiminti, bet pradėtą darbą varyti toliau. Jeigu ir pasitaikytų vienas kitas, tai reikia jam patarti, kad jisai ir namie gyvendamas gali naudotis šiomis lengvatomis, tik tai jau pats turi atsilyginti su „Kario“ administracija, pasiunčiant likusius nedamokėtus pinigų, nors ir per du kartus, nes kitaip „Karys“ jo nebelankys. Platintojas turi pranešti administracijai prenumeratoriaus sąrašo eilės nr., pavardę, vardą ir tikslų adresą, kiek turi įmokėjęs pinigų ir kiek dar liko nemokėta, pranešti, kad toks žadėjo pasiųsti likusius pinigų paštu. Jam neprisiuntus, prašau „Kario“ siuntinėjimą nuo pažymėtos dienos nutraukti.

Pagaliau, argi tiek jau komplikotas platinimas, kad net visuomet reikia kreiptis prie švietimo vadovo? Mano manymu galima apseiti ir be švietimo vadovo ir bereikalingai jo netrukdyti, nes jis ir taip yra užimtas savo pareigomis. Dėl išmokėjimo lapų reikia parašyti visų prenumeratorių bendrus du sąrašus, išgrafuoti grafomis nuo sausio mėn. iki rugsėjo mėn., kuriuos užpildyti kai mokama už „Kari“. Tuomet nereikės daryti 50 ar 60 išmokėjimo lapų ir čia susitaupys truputis laiko renkant pinigų. Taip pat nebūtina surinkti pinigų su išmokėjimo lapais įduoti švietimo vadovui, kad jisai pinigų įneštų į administraciją, o paskui vėl lapus su-

rinkti ir laikyti pas save. Argi liktinis, jeigu sugebėjo surinkti pinigus iš prenumeratorių, nesugebės pats administracijai sumokėti arba pasiųsti per kitą įgaliotą asmenį?

Visus susidariusius neaiškumus liktinis turi pats išaiškinti būdamas „Kario“ administracijoje, per telefoną arba laišku.

V. s. p. Grigoras

Kariuomenės leidiniai

MŪSŲ ŽINYNAS XXVIII t. Nr. 121

Šis Mūsų Žinyno numeris skirtas karo sanitarijos ir medicinos reikalams. Jame rašo: gyd. plk. Ingelevičius — Cheminis karas, svarbiausių cheminių nuodų patologijos ir terapijos dėsniai. Gyd. M. Nasvytis — Profilaktika bakteriologiniame kare. Gyd. plk. ltn. Žemgulys — Divizijos ešelono chirurginės pagalbos organizavimas kovos lauke. Mjr. Barkauskas — Reorganizuokime kariuomenės medicinos statistiką. Gyd. plk. Marcinkus — 1926—1931 m. ėmimo paleistieji iš kariuomenės dėl ligų ir kūno trūkumų. Gyd. plk. Marcinkus — 1919—33 m. karo ligoninės medicinos darbo trumpa apžvalga. Gyd. plk. Ingelevičius — Tarptautinės kar. medicinos dokumentacijos įstaigos posėdžiai 1934 m. Liège.

Atskirai aprašyti karo sanitarijos mokslų draugijos posėdžiai. Yra svetimųjų kariuomenių apžvalga ir gana plati kritikos ir bibliografijos dalis.

Naujieji leidiniai

W. WIESEBACH, S. J. INDĖNŲ IR FARAPŲ LIZDE

„Misijų“ leidinys Nr. 4 Kaunas, 1935 m. 103 pusl. Kaina 80 ct.

„Misijos“, kaip žinome, leidžia visą seriją apysakų jaunimui, vardu Iš tolimesniųjų kraštų. Kalbamoje knygelėje aprašomi kolonistų nuotykių Brazilijoje. Laikotarpis paimtas po 1834—1844 m. karų, kada įprastinis ramus gyvenimas buvo sudrumstas ir krašte priviso daug valkatų bei plėšikų, kurie portugališkai vadinami farapais.

Knygelės pagrindinė idėja katalikybė ir misijonierių gavinama įtaka kolonistų tarpe.

Dr. TIHAMÉR TÓTH. ATMERK AKIS!

T. T. jėzuitų leidinys. Kaunas, 1935 m. 219 pusl. Kaina 2 lt. Išvertė Ant. Bieliūnas, S. J.

Knygelėje dvi dalys: I. Didis yra Dievas, kur gamtos reiškiniais iškeliama dievybės paslaptys, ir II. Tikėjimas ir mokslas. Knygelė parašyta lengvų pasakojimų ir pavyzdžių būdu.

GIMTOJI KALBA 1—2 SAŠIUVINIS

Jau pasirodė naujai persitvarkiusios Gimtosios Kalbos pirmieji sąsiuviniai. Redakcinę komisiją sudaro A. Salys, Pr. Skardžius ir J. Talmantas. Visi trys kalbininkai, kurie gyvai rūpinasi mūsų kalbos ir rašybos tobulinimu.

Pratarmėje redakcija pasiaiškina, kaip ir kodėl įvyko persitvarkymas ir ko dabar sieks naujieji Gimtosios Kalbos rūpintojai, arba kokie artimieji to laikraščio tikslai. Pirmasis uždavinys — kad šis laikraštis taptų nuolatiniu bendrinės, rašomosios ir šnekamosios kalbos kelrodžiu; antra — ugdyti ir auklėti platesnėj visuomenėj pastovesnio bendrinės kalbos taisyklingumo, sklandumo ir gražumo pajautimą. Trečia — praktiškai susipažinti su kai kuriais svarbesniais kalbos pagrindais ir pasiektomis tyrimų išvadamis. Vadinasi, bus teoriniai ir praktiniai kalbos dalykai.

Šitaip ir atrodo pirmieji G. K. n-riai. Iš teorijos dalykų čia randame: Bendrinė kalba ir jos rūšys — Pr. Skardžius. Mokykla ir kalbos jausmas — A. Salys. Dėl karininko netikumo — Pr. Skardžius.

Praktiniai dalykai: Pavardžių uodegas bėpaustant — J. Talmantas. Naujosios rašybos belaukiant — A. Salys. Kalbos švaros savaitė — J. Talmantas. Klausimų kraitelė, kur aiškinama abejotinių ir netaisyklingai vartojamų žodžių rašyba ir tarimas.

Pabaigoj įdėta kalbos reikalais rašytų straipsnių apžvalga ir kai kurių naujųjų knygų įvertinimas daugiausia kalbiniu atžvilgiu.

Tenka dar pažymėti, kad Gimtojoj Kalboj pradėta vartoti naujoji rašyba.

Gimtoji Kalba — mėnesinis laikraštis. Prenumerata metams — 2 lt. 50 ct. Redakcijos adresas: Kaunas, Perkūno al. 17.

KLEMENSAS DULKĖ. UPOKŠNIAI ŠNERA

Antroji lirikos knyga. Visi eilėraščiai sutvarkyti trimis skyriais: upokšniai šnera, klevo akivaizdoje ir sidabrinės tolumos. Eilėraščių motyvai daugiausia individualistiniai žmogaus išgyvenimai.

PASAULIO LIETUVIAI

Redagavo P. Ruseckas. Išleido Draugija Užsienio Lietuviams Remti. Kaunas, 1935 m. 363 + V pusl.

Tai storoka knyga apie lietuvius, gyvenančius kitose šalyse. Pirmučiausia įdėtas Respublikos Prezidento A. Smetonos žodis, kuris tarp kitko pabrėžia, kad ypač mums, negausingiems esant, dar labiau, nekaip kitiems, pravartu domėtis savo tautiečiais, atskirtais nuo Laisvosios Lietuvos, kad jie galutinai nedingtų ir nenutrauktų sąmonės gijų su savo tautos kamieniu.

Redaktorius įžangos žody pasisako, jog draugija norėjo surinkti, kiek galima, tikslesnių žinių apie viso pasaulio lietuvius ir jų reikalus. Tačiau, nežiūrint pastangų, šis tikslas pilnumoj atsiekti nepavyko ir prie kai kurių dabartinių sąlygų daug kas ir nepasiekama.

Su redaktoriaus šiais žodžiais tenka sutikti, tačiau ir iš šios medžiagos, kurios vis dėlto gausiai pasisekė surinkti, galime bendrais bruožais susipažinti su įvairiose šalyse gyvenančių lietuvių gyvenimu ir jų reikalais. Medžiaga įdomi ir joje daug ko naujo, iki šiol nežinomo, gali rasti. Lietuvių gyvenama net ir tokiose šalyse, kuriose ir pamanyte nepamanai, kad galėtų lietuviai atsisturti. Šioje knygoje daugiausia rašo svetur gyvenantys bei gyvenę lietuviai. Kiekvienas autorius apibūdina savo pažintą bei lankytą kraštą. Knygoje randame apie Žemių ir Pietų Amerikos, Afrikos, Azijos, Okeanijos, Vakarų Europos, Pabaltijo kraštų, Eurazijos ir t.t. lietuvių. Be to, aprašomi Draugijos Užsienio Lietuviams Remti uždaviniai ir darbai, kas nuveikta, mintys apie užsienio lietuvių, viso pasaulio lietuvių kongreso reikalus, apie emigraciją ir kolonizaciją, lietuvių organizacijas užsieny ir t.t. Duota įvairių informacijų ir gale įdėti Draugijos Užsienio Lietuviams Remti įstatai. Iš viso įdėta įvairių autorių 75 gabalai.

Knygoje įdėta ir paveikslų kreidiniame popieriuje. Tokios knygos pasirodymas yra sveikintinas dalykas ir naudingas savo užsibrėžtu tikslu sudominti mus ir suartinti su mūsų tautiečiais svetur.

St. B-us

„KAIP IŠGYVENTI ŠIMTĄ METŲ, ARBA SAVO AMŽIŲ PAILGINTI“.

Parašė šimtametis dr. A. Guéniot. Išvertė St. Češūnas. Išleido „Spaudos Fondas“, Kaunas, 1935 m. 165 psl. Kaina 2 lt.

Šimtametis daktaras Guéniot, Prancūzų medicinos akademijos narys ir buvęs pirmininkas, parašė labai įdomią ir vertingą knygą duodančią skaitytojui daug naudingų higienos ir šiaip racionalaus gyvenimo režimo patarimų. Tiesa, panašių patarimų knygų rinkoje galima surasti gana daug, ir jos ne taip jau labai beskaitomos. Dažnai tokius „patarimus“ parašo šiaip sau senesnio amžiaus susilaukę asmenys, nieko bendro su racionalaus gyvenimo būdais nei su ilgo amžiaus problema neturi. Šis veikaliukas vertas rimtesnio dėmesio.

Knygos turinys, be įvado, padalytas trimis skyriais. Pirmame skyriuje, kalbėdamas apie žmogaus gyvenimą, autorius jį apibūdina, kaip pirmutinę gerovę, be kurios nebūtų visų kitų gerovių. Mūsų širdies gilumoj glūdinti viena vyriausia aistra — aistra gyventi. Todėl net ir didžiausias vargšas tvirtai laikosi įsikibęs į gyvenimą.

Mintis prailginti gyvenimą yra atsiradusi jau labai seniai. Jau ir Plutarchas ir Ciceronas buvo šiuo klausimu rašę. Viduramžiais alchemikai gyvenimui pailginti ieškoję filosofinio akmens. Tada atsiradę daug apgavikų, siūliusių savo ilgo amžiaus receptus. Bet vėliau vis daugiau rimtų asmenų šiuo klausimu rūpinosi ir parašė veikalą, kaip gyventi, kad susilauktum ilgo amžiaus.

Naturalusis žmogaus gyvenimo ilgis, išvedant pagal kai kuriuos analogiškus dėsnius iš kitų gyvūnų amžiaus, autorius teigimu turįs siekti 90—100 metų. Tačiau šio amžiaus daugelis nepasiekia dėl ligų ir nesaikingo gyvenimo būdo.

Išnagrinėjęs žmogaus gyvenimo sutrumpėjimo priežastis, autorius antrame savo knygos skyriuje nusako žm. gyvybės versmes ir būdus amžiui pailginti: 1) trinamasis masažas, 2) maudyklės ir kūno mankštymas, 3) poilsis ir miegas (svarbų vaidmenį čia vaidinąs ir darbas — veiklos ir poilsio kaitaliojimas). Be to, kiek plateliau aprašo, kuo pasireiškia žmogaus senatvė ir kokių atmainų atsiranda žmogaus orga-

nizme. Skyriaus pabaigoje visos svarbesniosios knygos skiltys sutrauktos į vieną, pavadintą: „Ilgo gyvenimo taisyklės“.

Paskutiniame skyriuje yra įvairūs priedėliai, kur liečiamos šalutinės temos.

Vil-tis

Redakcijos atsakymai

St. Valentinavičiui. Jūsų atsiųstas piešinys viršeliui netiks. Jį įdėsime sumažintą tekste. Už atsiųstus pašto ženklus (90 ct.) piešinio gražinimui, mokėdami honorarą, atsilyginsime pinigais.

Alf. Kasulaičiui. Į sanitarijos bei veterinarijos puskarininkų mokyklą galėtum patekti tik įstojęs į kariuomenę.

J. Itn. Urbučiui. Tamstos straipsnį apie būrininko pareigas perdavėme „Kardui“.

Vyr. pusk. Vr. Tamstos straipsnio „Pora trūkumų liktinių uniformoj“ nedėsimė „Kary“. Tą straipsnį nusiuntėm uniformos komisijai. Reikia manyti, kad tie dalykai bus išspręsti kaip ir karininkų uniformoje.

Kpt. P. B. Tamstos straipsnio „Dėl stokos tvarkos igulos bažnyčioje“ nei Kary nei Karde nedėsimė, nes nieko nauja nei pasakoma nei nurodoma. Visa tai jau seniai yra nurodyta Įs. Kauno Įg. 1934. IV. 17. Tą įsakymą specialiai kartojame šiame Kario n-ry (žr. Kariuomenės Gyvenimas).

VISIEMS MŪSŲ KARIKATŪRISTAMS (J. Martinaičiui, J. Dociui, Kostečkai). Gauname nusiskundimų, kad daugelis karikatūrų visai ne juokingos, be jumoro, bet dar blogiau, kad jos kartais neestetiškos, kartais net šlykščios. Todėl prasome atsizvelgti į tai ir siųsti mums geresnių karikatūrų.

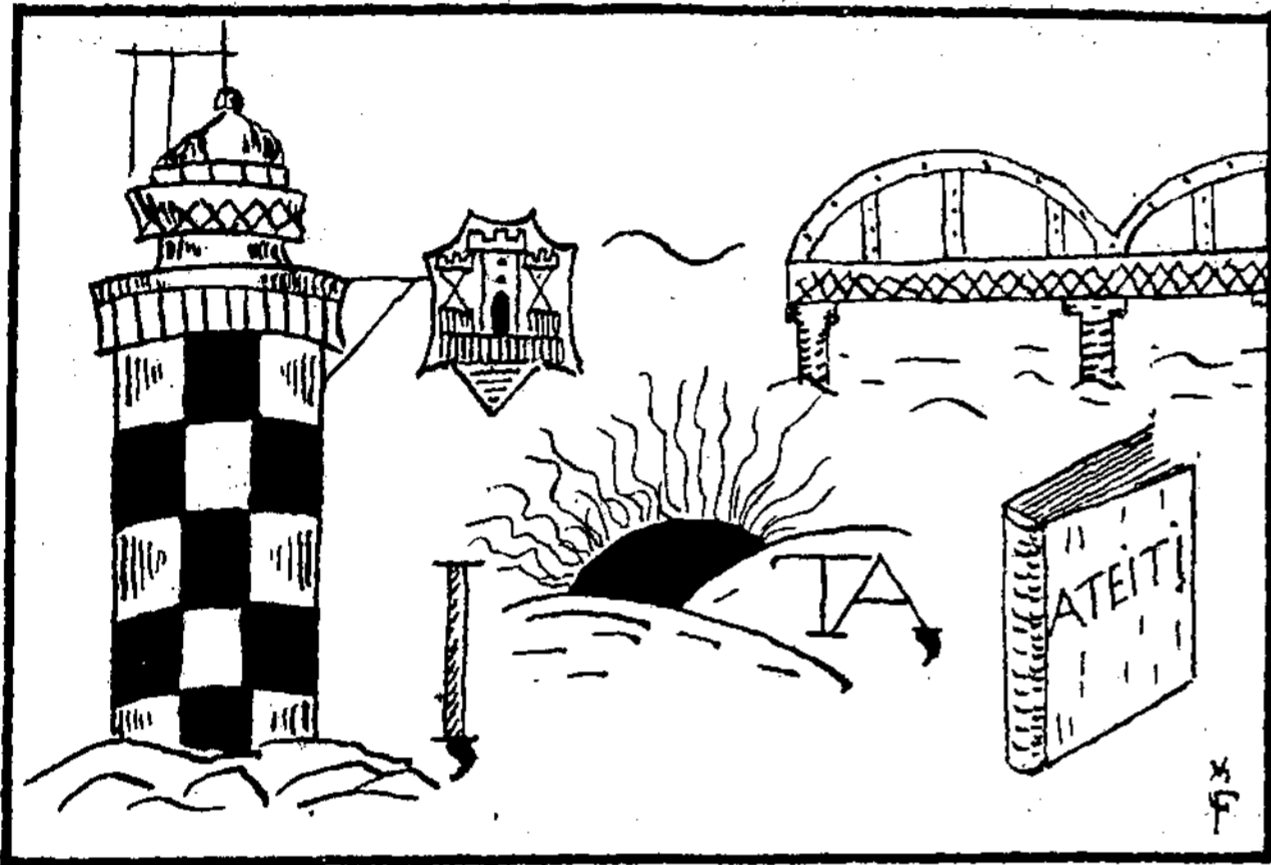
Liktiniam viršilai Maminskui. 1) Virštarnybinių puskarininkų įstatymo §20 (Vyr. Žin. Nr. 128) buvo nustatytos keturios kartinių pašalpų normos: už išstarnautus 1 metus — 2 mėnesių alga, už 3 m. — 8 mėnesių, 5 m. 12 mėn., už 10 m. — 24 mėn. alga. Paskutiniame šio paragrafo posme buvo nustatyta, jog liktiniams, kurie iš kariuomenės išstoja ir vėl į ją įstoja, išstarnautieji prieš paleidimą liktinių tarnybos metai pašalpai gauti neįskaitomi. Atrodo, kad šituo posmu buvo siekta pririšti liktinis prie savo dalies, nes, jam gastroliuojant, jis negalės išstarnauti didesnės pašalpos. Tačiau įstatymas, suvaržęs iš vienos pusės tokius gastrolierius, iš kitos — nuskaudė ir tuos liktinius, kurie be pertraukos tarnavo vienoje dalyje. Imkime 2 pavyzdžius: 1) Liktinis, kuris po 5 metų nepertrauktos tarnybos išstojo ir vėl į tarnybą įstojo ir naujai išstarnavo be pertraukos 10 metų, galėjo gauti $(2+8+12+2+8+12+24) = 68$ mėnesių algos pašalpą. 2) Liktinis, kuris išstarnavo vienoj dalyj be pertraukos 15 metų, galėjo gauti tik $(2+8+12+24) = 46$ mėn. algos pašalpą, nes, gavęs visas keturių pašalpų normas, jis daugiau gauti nebegalėjo; bet jei jis, gavęs visas keturias pašalpas (po 10 metų nepertrauktos tarnybos), iš kariuomenės išstodavo ir vėl į ją įstodavo, tai, einant įstatymu, ir vėl galėjo gauti pašalpas, pradedant nuo pirmos (kiek jų galėtų gauti iki 35 ar 40 metų amžiaus — I ar II kategorijos). Taigi, Tamsta, kaip tarnaujantis be pertraukos 13 metų ir gavęs visas keturias pašalpas, daugiau pašalpų nebeištarnauji. Žinoma, čia yra įst. netobulumas. Tačiau, nors blogas įstatymas, bet įstatymas. Tiesa, rengiant „liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymo“ projektą, seno įstatymo § 20 buvo bandyta pataisyti ir, būtent, ta prasme, kad po 10 metų nepertrauktos vienoj daly tarnybos liktinis turėtų teisę naujai tarnauti pašalpoms, be jokių kombinacijų su išstojimu iš kariuomenės ir vėl į ją grįžimu. Tačiau naujame įstatyme taisyti seną, jau naikinamą įstatymą, buvo rasta nepatogu ir todėl šis reikalas liko nepataisytas.

2) Einant „karių pensijų įstatymo“ § 21 (Vyr. Žin. Nr. 201 eil. 1352) ir „karių pensijų įstatymui vykdyti taisyklių“ § 40 (Vyr. Žin. Nr. 213, eil. 1412), jei Tamsta likai tarnauti liktiniu be pertraukos, t. y. tiesiog iš tikrosios karo tarnybos ir tarnaudamas jau sulaukė nustatyto amžiaus (35 m. — I kateg. ir 40 m. — II kat.), tai turi teisę gauti kartinę pašalpą, lygią vieno mėnesio algai, padaugintai iš išstarnautų metų skaičiaus. Šią Tamstos teisę naujas liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymas nepanaikino, tuo labiau, kad karių pensijų įstatymas, kuris, tarp kita ko, ir ryšium su pensijų reikalu liktiniams numatoma atitinkamai pakeisti, kol kas dar nepakeistas. Kiek teko patirti, karių pensijų įstatymo pakeitimo projekte taip pat numatyta pašalpos liktiniams, kurie išstos iš kariuomenės dar neištarnavę pensijos. Jei tas reikalas įstatymo bus sutvarkytas taip, kaip dabar karininkams, tai tuomet atpultų visos tos sąlygos, kurios pašalpai gauti statomos liktiniams dabar (dėl tarnavimo „be pertraukos“ ir amžiaus) o, be to, pensijai būtų įskaitoma ir laikas, tarnautas tikrąją karo tarnybą atliekant.

Liktiniam puskarininkui Jaunzemui. Civiliniai Krašto Aps. M-jos tarnautojai, kurie, gyvendami valstybiniuose butuose, gauna dar kurą, šviesą ir naudojami vandeniu iš vandentiekio, sumoka už tai Valstybės Išdui (K.A.M. 1926 m. Įsak. Nr. 16 § 6) 10% pagrindinės algos. Savaiame suprantama, jog todėl jie turi teisę gauti ir butpinigius (Kaune ir Klaipėdos krašte). Civiliniai Kr. Aps. M-jos tarnautojai (Kaune ir Klaipėdos krašte), kurie, gyvendami valstybiniuose butuose, kuro, šviesos ir vandens nemokamai negauna, bet kurie moka nuomą už butą pagal užimamos aslos kvadratūrą (1927 m. Įsak. Kar. Nr. 72 § 21) taip pat turi teisę gauti butpinigius, nes už valstybinį butą užsimoka (Įsak. Kar. 1930 m. Nr. 22 § 2 p. 3). Tie civiliniai Kr. Aps. M-jos tarnautojai, kurie gyvendami valstybiniuose butuose už butą nuomos nemoka (civ. tarn. karininkų vietose), butpinigių negali gauti (Įsak. Kar. 1928 m. Nr. 20 § 2).

Galvosūkis 14 nr.

(Vert. 1 tšk.)

Įspėkite, ką reiškia.

Galvosūkių 11 nr. sprendimas

TA-N-KAS — TANKAS

Gerai išsprendė: 1) v. p. Grigalavičius (7 p. p.), 2) J. Sakalauskas (Drsn.), 3) eil. V. Raugas (ryš. b.), 4) J. S. (k. t. št.), 5) v. p. J. Zapkus (1 p. p.), 6) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.), 7) j. p. K. Klinauskas (KPM), 8) Pr. Kaminskas (K. Rd.).

**Jeį „Karių“ skaitysi,
Kaip gyven kariai matysi.**

DAR
GALIMA
GAUTI

1934 M.

**„KARIO“
KOMPLEKTŲ**

Atsilimant tiesiog iš administracijos, kaina 4 lt., siunčiant paštu 5 lt. 50 ct.

Norintieji įsigyti, pasiskubinkite, nes nedaug beliko

„Kario“ administracijos adresas:

Kaunas, Nepriklausomybės aikštė 10

Ar Tamsta nori visą teisybę žinoti

kas dedasi pasauly ir aplink m

KARY nerasi perdėtų ir išpūstų sensacijų, bet tikrą teisybę, nes jame svarbesniais reikalais rašo tik rimti dalyko žinovai.

KARYS rašo ne vien tik kariuomenės ir krašto gynimo reikalais, bet deda daug gražių kariškų apysakų, eilėraščių, feljetonų, kariškų atsiminimų, istoriškų dalykų, praneša apie įvairius naujus išradimus ir t. t.

KARYS plačiai supažindina ir su kitais kaimyniniais kraštais, net specialius numerius tuo reikalu išleidamas.

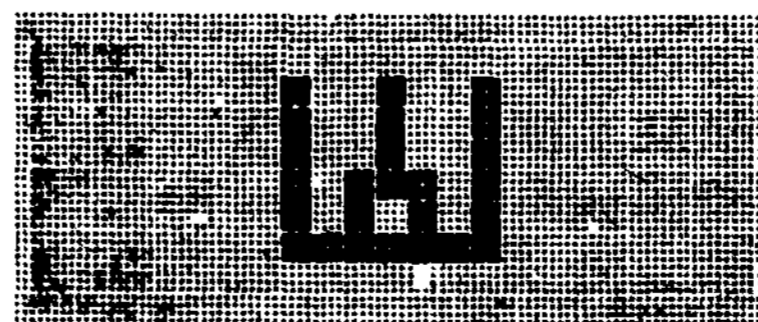
KARYS Tamstą ir liūdną bei susirūpinusį palinksmins savo „Kuprinės pabiromis“, kurios Tamstai kas savaitė pabers įvairiausių karikatūrų, eilėraščių bei kito juoko.

Jeį taip, tai skubėk

išsirašyti gražų ir įdomų savaitinį laikraštį

KARI!

KARIO KAINA: metams 8 litai, 6 mėn. — 4 lit., 3 mėn. — 2 lit.

Adresas:

Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „KARYS“

Centr.
Laisvės al. 29
2. K a u n a s

au duoda. Pav., metams žadėjo tik 1040 psl. bet 1934 m. davė 1116 psl. paties „Kario“ ir 40 psl. atkirų priedų. Šiais metais „Karys“ dar padidėjo 4 pusl. kiekvienas numeris. Kaina paliekama ta pati. Be to, kiekvienas metinis skaitytojas gaus gražų 1935 m. sieninį karių kalendorių.

KARYS savo turiniu taikomas ne tik kariams, bet ir jų namiškiams ir visam jaunimui skaityti. Jo paveikslai, kiekvienam numerį gausiai dedami, dar labiau patraukia skaitytoją pamėgti „Kari“. Pav., 1934 m. buvo įdėta per 600 įvairiausių paveikslų, per 150 karikatūrų ir t. t.